

PROCURATURA GENERALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

ГЕНЕРАЛЬНАЯ ПРОКУРАТУРА
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

2006, mun. Chișinău,
str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, 26
tel.: 22-50-75

2006, мун. Кишинэу,
ул. Митрополита Бăнулеску-Бодони, 26
тел.: 22-50-75

e-mail: proc-gen@procuratura.md

13.05.2015 nr. 36-5d/15-228

Parlamentul Republicii Moldova
Dlul Andrian CANDU

Stimate domnule Președinte,

Expediez în adresa Parlamentului Republicii Moldova, raportul activității organelor Procuraturii pentru anul 2014.

Anexă: raportul pe 57 file;

Cu respect,

Procurorul General

Corneliu GURIN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1031
"13" 05	2015
Ora	

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

R A P O R T U L

**ACTIVITĂȚII ORGANELOR PROCURATURII
PENTRU ANUL 2014**

**C H I Ș I N Ă U
2 0 1 5**

C U P R I N S

CAPITOLUL I

Aspecte generale

1.1. Organizarea activității organelor Procuraturii.....	3
1.2. Politica de cadre.....	4
1.3. Alocațiile bugetare pentru Procuratură și ponderea acestora în sectorul Justiției.....	5
1.4. Cooperarea cu organismele internaționale.....	7
1.5. Consolidarea cadrului juridic	9
1.6. Transparența și conlucrarea cu mass-media	11

CAPITOLUL II

Apărarea intereselor generale ale societății, drepturilor și libertăților omului

2.1. Rolul și atribuțiile Procuraturii în domeniul apărării intereselor generale ale societății, ordinii de drept, drepturilor și libertăților omului.....	11
2.2. Asigurarea legalității în Forțele Armate	15
2.3. Respectarea legilor în locurile de recluziune și executării hotărârilor judecătorești	15

CAPITOLUL III

Exercitarea și conducerea urmăririi penale

3.1. Analiza situației infracționale.....	16
3.2. Exercitarea urmăririi penale.....	23
3.3. Conducerea urmăririi penale.....	27
3.4. Criminalitatea juvenilă.....	33
3.5. Combaterea corupției.....	34
3.6. Combaterea traficului de ființe umane	38
3.7. Combaterea torturii și relelor tratamente.....	41
3.8. Investigarea infracțiunilor în domeniul informaticii	44
3.9. Aportul activității speciale de investigații în combaterea criminalității.....	47

CAPITOLUL IV

Contribuirea la înfăptuirea justiției

4.1. Reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată Datele statistice, analiza în dinamică.....	48
4.2. Pedepsele penale	49
4.3. Proceduri speciale.....	51
4.4. Contribuirea procurorului la înfăptuirea justiției pe cauze civile	52
4.5. Domeniul contravențional	52

CAPITOLUL V

Concluzii

5.1 Deficiențele activității Procuraturii, generate de tergiversarea consolidării cadrului normativ.....	53
---	----

CAPITOLUL VI

Obiective	55
------------------------	----

Capitolul I. ASPECTE GENERALE

1.1. Organizarea activității organelor Procuraturii

Activitatea organelor procuraturii în anul 2014 a fost orientată spre realizarea atribuțiilor constituționale de reprezentare a intereselor generale ale societății și apărarea ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor, conducerii și exercitării urmăririi penale și reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești.

Organele Procuraturii au activat în componența și structura aprobată de Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărârile nr. nr. 77-78 din 04.05.2010 privind aprobarea structurii Procuraturii Generale și privind aprobarea organelor Procuraturii, a localităților de reședință, a circumscripțiilor în care activează și a numărului de personal, cu modificările structurale interne efectuate în anii precedenți prin atribuțiile legale respective ale Procurorului General.

În anul 2014 pe teritoriul Republicii Moldova au funcționat trei tipuri de procuraturi specializate (transport; Anticorupție; de nivelul Curții de Apel; militare) și 44 procuraturi teritoriale, din care 2 cu statut de procuraturi ierarhic superioare (Procuratura UTA Găgăuzia și Procuratura mun. Chișinău).

Prin adoptarea Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției a fost recunoscută existența mai multor probleme care afectează activitatea sistemului organelor Procuraturii. În consecință, s-a constatat necesitatea unor intervenții orientate spre:

- a) sporirea independenței procesuale a procurorilor;
- b) asigurarea specializării procurorilor pe cauze specifice și examinarea oportunității funcționării unor procuraturi specializate;
- c) stabilirea unor criterii și proceduri clare și transparente de selectare, numire și promovare a procurorilor;
- d) revizuirea procedurii de numire a Procurorului General;
- e) reexaminarea regulilor privind răspunderea procurorilor;
- f) fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor.

Întru executarea Legii privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, în comun cu experții societății civile (Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)) și Consiliul Superior al Procurorilor a fost elaborat un studiu cu privire la necesitățile de personal ale organelor Procuraturii și necesitățile de optimizare a numărului de procurori și personal auxiliar. Studiul vizat a identificat rolul subdiviziunilor Procuraturii, cât și al Consiliului Superior al Procurorilor, în calitate de garant al autonomiei, obiectivității și imparțialității procurorilor, pe segmentele de instruire inițială și continuă, carieră și disciplină.

La finele anului 2013 în cadrul Adunării Generale a Procurorilor, prin vot direct și liber exprimat au fost alese în mod transparent și democratic organele de autoadministrare ale procurorilor, pentru al doilea mandat, asigurându-se continuitatea reformelor și modernizării Procuraturii Republicii Moldova.

În anul 2014 organele Procuraturii au menținut prioritățile de bază, direcționând eforturile spre: implementarea practicilor avansate de analiză, sporirea disciplinei executorii, asigurarea transparenței, eficacitatea politicii de personal, asigurarea controlului eficient asupra măsurilor speciale de investigații și utilizării rezultatelor

acestora în cadrul urmăririi penale, reacționarea la pronunțarea hotărârilor vădit ilegale ale instanțelor de judecată etc.

De rând cu organizarea activității organelor Procuraturii, o atenție deosebită a fost acordată interacțiunii cu organele de drept și de control în vederea coordonării activității acestora de combatere a criminalității și asigurării ordinii de drept. În acest scop, au fost întreprinse activități de elaborare a unui șir de acte interdepartamentale în vederea investigării cazurilor de tortură, a infracțiunilor din domeniul informaticii, reglementării activității echipelor comune de investigații, combaterii criminalității transfrontaliere, cooperării polițienești internaționale, aprobării indicatorilor de performanță și de evaluare a eficienței activității de urmărire penală pentru toate instituțiile de urmărire penală. La fel, a fost instituit consiliul de colaborare între Curtea de Conturi și organele de drept.

Organele Procuraturii au practicat pe larg planificarea activității la toate nivelurile de organizare, inclusiv și a activității personale a fiecărui angajat.

Au fost organizate totalizări periodice a activității cu analiza stării de fapt și luarea măsurilor ce se impun reieșind din situațiile concrete pe domeniile de activitate.

În legătură cu expirarea mandatelor de aflare în funcție de procuror șef a fost analizată activitatea a 6 procuraturi, analize care au stat la baza deciziilor de prelungire sau încheiere a mandatelor procurorilor, precum și la planificarea activităților de redresare a situației în procuraturile respective.

Conducerea organelor Procuraturii a combinat efectiv metodele de control ierarhic a activității procurorilor cu cele de dezvoltare a responsabilității individuale a fiecărui procuror.

Un accent deosebit în anul 2014 conducerea organelor Procuraturii a pus pe activitatea analitică, care a stat la baza planificării, concentrării pe rezultatul final a activităților întreprinse și pe calitatea înaltă a lucrului efectuat.

Suplimentar documentelor de politici aprobate la nivel național, activitatea organelor Procuraturii în perioada de raport a fost ghidată de programul de activitate al Procuraturii Generale, precum și de planurile de activitate ale subdiviziunilor acesteia, ale procuraturilor teritoriale și specializate, care au fost executate integral și în termen.

1.2. Politica de cadre

Potrivit Legii cu privire la Procuratură, responsabil de politica de personal este Consiliul Superior al Procurorilor, investit cu competențe în vederea examinării chestiunilor ce țin de cariera procurorilor, instruirea inițială și continuă a acestora, respectarea disciplinei și eticii de procuror.

Pe parcursul anului 2014, Consiliul s-a întrunit în 20 de ședințe și a adoptat 236 de hotărâri. Ca și în anii precedenți, principalul obiectiv al Consiliului Superior al Procurorilor l-a constituit asigurarea cu resurse umane pentru buna desfășurare a activității atât la nivelul procuraturilor teritoriale și specializate, cât și a subdiviziunilor Procuraturii Generale.

La finele anului 2014 în cadrul organelor Procuraturii activau 1123 persoane, inclusiv 747 procurori, 230 funcționari publici și 146 lucrători tehnici.

Fluctuația procurorilor în anul 2014, este următoarea:

1.	Procurori real angajați la 31.12.2014	747
2.	conform art.65 alin.(1) lit. a) din Legea cu privire la Procuratură	4
	conform art.65 alin.(1) lit. d) din Legea cu privire la Procuratură	38
	conform art.30 alin.(2) din Legea cu privire la serviciul diplomatic	2
	conform art.77 lit. b) din Codul muncii	1
3.	Procurori numiți în funcție în anul 2014	26
4.	Procurori demisionați în anul 2014	23

În perioada de raport, Consiliul Superior al Procurorilor a anunțat concursuri pentru ocuparea a 10 funcții de procuror șef teritorial (Telenеști, Rezina, Glodeni, Călărași, Dondușeni, Vulcănești, sect. Ciocana mun. Chișinău, Cimișlia, Basarabeasca și Dubăsari) și 2 funcții de adjunct al procurorului procuraturii specializate (procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, procuratura Anticorupție (șef al Serviciului Sud)).

O atenție deosebită a fost acordată atestării procurorilor, în anul 2014 fiind suspuși procedurii ordinare de atestare de către Colegiul de calificare - 137 de procurori, din care 9 procurori nu au fost atestați, cu recomandarea de a repeta procedura de atestare și unul cu retrogradare în funcție.

În anul 2014, din organele Procuraturii au demisionat 23 de procurori.

În vederea asigurării realizării activităților de instruire continuă a procurorilor, în perioada de referință, au fost organizate 170 de astfel de acțiuni.

Pe parcursul anului 2014 în privința procurorilor au fost pornite și examinate în total 52 proceduri disciplinare. Asupra acestora au fost aplicate sancțiuni sub formă de avertisment - 18, mustrare - 15, mustrare aspră - 1. În cazurile în care procedurile disciplinare au fost încetate, procurorii au fost atenționați asupra neadmiterii abaterilor. Din numărul total al sancțiunilor aplicate, de către Colegiul disciplinar, în 17 cazuri, acestea au fost contestate la Consiliul Superior al Procurorilor, care urmare a examinării a modificat 6 sancțiuni în sensul agravării și 4 sancțiuni în sensul atenuării pedepselor. Concomitent, prin Ordinele Procurorului General au fost încurajați 253 procurori, 74 funcționari publici și lucrători tehnici.

1.3. Alocațiile bugetare pentru Procuratură și ponderea acestora în sectorul justiției

Bugetul Procuraturii pentru anul 2014 a fost precizat la componenta de bază în sumă de 146822,4 mii lei, inclusiv:

- Procuratura Generală – 32108,9 mii lei;
- Procuraturile teritoriale – 85640,9 mii lei;
- Procuraturile specializate – 12736,7 mii lei;
- Implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției – 16071,4 mii lei;
- Implementarea planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize – 264,5 mii lei.

Executarea bugetului pentru anul 2014 a constituit 89,12 la sută din planul precizat.

Cheltuielile anului 2014 au fost executate în sumă de 130845,6 mii lei față de 124521,5 mii lei în anul 2013. Datoriile creditoare la situația din 31 decembrie 2014 au constituit suma de 13239,2 mii lei față de 7531,7 mii lei la situația din 31 decembrie 2013. Planul aprobat pe anul 2014 la mijloacele speciale a fost în sumă de 204,3 mii lei la venituri și cheltuieli. Venituri au fost executate în sumă de 156,6 mii lei, cheltuielile efective au fost înregistrate în sumă de 124,7 mii lei, datorii creditoare în sumă de 122,6 mii lei și debitoare în sumă de 122,3 mii lei.

Alocațiile bugetare pentru Procuratură s-au dublat în anul 2014 comparativ cu cele din 2009. Cea mai mare majorare anuală, atât în termeni absoluți (+33,5 mil. lei), cât și în termeni relativi (+37%) s-a produs în anul 2013. Însă, această majorare **a fost mult mai inferioară** decât cea înregistrată pentru întregul sector al Justiției în anul 2013, când alocațiile bugetare s-au dublat, datorită majorării semnificative a cheltuielilor de personal și mobilizării resurselor destinate implementării Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției 2011-2016 (SRSJ). În rezultat, ponderea cheltuielilor pentru Procuratură în totalul alocațiilor bugetare pentru sectorul Justiției s-a redus cu 12 puncte procentuale până la 20% în anul 2013. Acest fapt arată că, în termeni relativi, în anul 2013 alte instituții din sectorul Justiției au înregistrat creșteri mai mari a cheltuielilor de personal și au beneficiat de mai multe resurse pentru implementarea SRSJ decât Procuratura. Astfel, cota cheltuielilor de personal pentru Procuratură în cele totale pe sectorul Justiției s-a redus de la 39% în anul 2012 la 31% în anul 2013.

Din totalul resurselor pentru implementarea SRSJ pentru anul 2013 Procuraturii i-a revenit circa 5%, aceasta aproximativ a fost și ponderea acestor resurse în totalul bugetului Procuraturii, în timp ce mijloacele financiare destinate implementării SRSJ au depășit 20% din totalul alocațiilor sectorului Justiției.

Astfel, cheltuielile totale pentru un judecător au fost de circa 2,7 ori mai mari decât cele pentru un procuror din unitățile teritoriale, în mediu în anii 2010-2012. Ținând cont de alocațiile pentru implementarea SRSJ în anul 2013 cheltuielile pentru un judecător au fost și mai mari, de 3,2 ori. Fără alocațiile SRSJ **cheltuielile pentru un judecător rămân a fi mai mari de 2,4 ori comparativ cu cele pentru un procuror în anul 2013.**

În contextul optimizării structurii Procuraturii și numărului de procurori, prevăzute în Concepția de reformă a Procuraturii, redistribuirea unor atribuții către personalul care asistă procurorii și acordarea unor alocații bugetare suplimentare devin măsuri oportune și indispensabile pentru realizarea coerentă a reformelor propuse.

În perioada anterioară nu a fost posibilă stabilirea unui buget separat, a numărului necesar de personal administrativ și alocarea unui sediu pentru Consiliul Superior al Procurorilor. Aceste măsuri au depins de aprobarea modificărilor la Legea nr.294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratura, **care nu au fost promovate în anul 2014.** În rezultat, mijloacele financiare alocate Procuraturii pentru aceste acțiuni au fost redirecționate.

Inițial pentru consolidarea sistemelor de securitate în sediile organelor Procuraturii a fost prevăzută suma de 4,2 mil. Lei, însă în final au fost contractate și valorificate mijloace financiare în sumă de 800 mii lei pentru sistemele de securitate implementate în colaborare cu Întreprinderea de Stat Servicii Pază. Resursele

financiare rămase în sumă de 3,4 mil. lei au fost realocate la consolidarea capacităților instituționale ale organelor procuraturii.

Pentru consolidarea capacităților instituționale ale organelor procuraturii, care în principal includ construcția/renovarea sediilor organelor procuraturii din întreaga țară, a fost prevăzut cel mai mare volum de resurse, în sumă de 10 mil. lei, ceea ce a constituit aproximativ două treimi din totalul de mijloace financiare alocate Procuraturii pentru implementarea SRSJ în anul 2014. În rezultatul realocării sumei de la consolidarea sistemelor de securitate în sediile organelor procuraturii menționate anterior, precum și din economiile generate de la implementarea celorlalte acțiuni pentru SRSJ în anul 2014 suma totală precizată pentru consolidarea capacităților instituționale ale organelor procuraturii a constituit 14,1 mil. lei. Suma respectivă a fost contractată integral și a cuprins mijloace destinate renovării sediilor organelor procuraturii din întreaga țară, dar și achiziționarea în luna noiembrie a unui set de automobile, care au fost repartizate pentru dotarea procuraturilor teritoriale și specializate, înlocuind mijloacele de transport uzate și vechi.

La 31 decembrie 2014 au rămas neexecutate ordine de plată prezentate pentru achitare Trezoreriei Teritoriale Chișinău – bugetul de stat, în sumă de 3554,3 mii lei, inclusiv 1193,4 mii lei pentru acțiunile SRSJ. Acest nivel mic al executării se datorează, în principal, reținerilor în efectuarea plăților de către Ministerul Finanțelor, chiar dacă Procuratura Generală a intervenit cu interpelări în vederea urgentării plăților. Corespunzător, **rolul factoriilor externi în executarea plăților a influențat realizarea planurilor și măsurilor Procuraturii.**

Generalizând situația la compartimentul valorificării alocațiilor destinate Procuraturii pentru implementarea SRSJ în anul 2014, constatăm că acestea au fost contractate în proporție de 15,4 mil. lei, ceea ce a constituit 96% din total, necontractate fiind resursele pentru sediul Consiliul Superior al Procurorilor.

1.4. Cooperarea cu organisme internaționale

Pe parcursul anului 2014, organele Procuraturii au realizat cooperări pe diverse domenii, cu:

- *autoritățile străine* – ministerele de justiție, Procuraturile din străinătate;
- *organizații internaționale* – organizații/proiecte rezidente în Republica Moldova, cât și cu sediul în alte state;
- *misiuni diplomatice acreditate pentru Republica Moldova;*
- *organizații neguvernamentale internaționale specializate în domeniul drepturilor omului.*

În anul 2014 a continuat implementarea măsurilor prevăzute în documentele de politici anterioare vizînd relația Republica Moldova–Uniunea Europeană și s-a purces la realizarea Planului Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de asociere RM–UE în perioada 2014-2016.

Reieșind din competențele instituționale, Procuratura Generală a participat la implementarea acțiunilor prevăzute de Blocul 3 al Matricei de politici în domeniul liberalizării regimului de vize - A3.Ordinea și securitatea publică îmbunătățită, care este compusă din următoarele acțiuni:

- Îmbunătățirea performanței în combaterea crimei organizate și celei transfrontaliere;

- Îmbunătățirea performanței privind combaterea corupției în organele de drept;
- Crearea Sistemului Informațional Integrat (SII) între diverse organe de drept implicate în detectarea și prevenirea criminalității;
- Aplicarea conceptului de intelligence-led policing (ILP) în detectarea și prevenirea criminalității;
- Asigurarea unui mecanism operațional pentru coordonare și elaborare a politicilor de detectare și prevenire națională și internațională a criminalității;
- S-a consolidat cooperarea cu ABA/ROLI.

Procurorii au efectuat vizite de studiu în alte state, în vederea preluării bunelor practici și sporirii cooperării cu colegii de peste hotare. Astfel, au avut loc 58 de vizite de studiu/seminare/conferințe/evenimente internaționale la care au participat 91 de procurori.

La 10.07.2014 la Haga, Olanda, a fost semnat Acordul de cooperare dintre Republica Moldova și EUROJUST.

Consiliul Europei realizează în Republica Moldova proiectul „Susținerea implementării coerente a Convenției Europene pentru Drepturile Omului la nivel național”, beneficiar al căruia a fost și Procuratura Generală, de rând cu Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, Centrul pentru Drepturile Omului, Institutul Național al Justiției și Academia de Poliție din Moldova. Obiectivele proiectului sunt – asigurarea evaluării respectării legislației naționale și a practicilor administrative cu CEDO; simplificarea și îmbunătățirea eficienței procesului penal, prin consolidarea garanțiilor pentru protecția drepturilor omului; consolidarea capacităților instituționale pentru punerea în aplicare eficientă a prevederilor și jurisprudenței CEDO la nivel național.

La solicitarea MAEIE, din partea Procuraturii au fost identificați și propuși membri titulari și supleanți pentru un șir de organisme europene: Comitetul european pentru probleme penale (CDPC), Comitetul de experți pentru punerea în aplicare a convențiilor europene în cadrul cooperării în domeniul penal (PC-OC), Consiliul pentru cooperare în domeniul dreptului penal (PC-CP), Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni.

A continuat cooperarea cu Ambasada SUA la Chișinău, prin intermediul întrevederilor pe un șir de cazuri concrete de investigație comună, consultări, schimb de informații și propuneri de proiecte comune.

Procuratura a participat la completarea chestionarului Consiliului Europei asupra implementării Convenției Europene cu privire la spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activități infracționale și finanțării terorismului.

A continuat cooperarea cu EUBAM, reprezentanții desemnați ai Procuraturii participând la activitățile Misiunii.

Procuratura Republicii Moldova întreține în regim continuu relații de cooperare cu reprezentanții organismelor internaționale: reprezentanții misiunilor diplomatice (SUA, Ungaria, Germania, Franța, Italia), ai Consiliului Europei, OSCE, Organizația Internațională pentru Migrație; ai instituțiilor neguvernamentale recunoscute la nivel internațional și european: IRZ, NORLAM, Amnesty International etc.

În domeniul asistenței juridice internaționale în materie penală, pe parcursul anului 2014 au fost inițiate către statele străine 199 cereri de extrădare a infractorilor

căutați de organele de drept ale Republicii Moldova și reținuți sau localizați pe teritoriul altor state. Procuratura Generală a primit spre examinare 47 de informații despre localizarea/reținerea pe teritoriul țării a cetățenilor străini căutați de alte state. Au fost înaintate în instanțele de judecată naționale 12 demersuri de extrădare.

Procurorii au participat în 79 procese judecătorești atât pentru arestarea preventivă a persoanelor în vederea extrădării, cât și la examinarea demersurilor de extrădare inițiate de Ministerul Justiției.

Procuraturile teritoriale și specializate au primit spre executare 492 cereri de comisie rogatorie formulate de către organele de drept din străinătate.

Totodată, organele de drept naționale au formulat cu scop de inițiere către alte state 479 de cereri de comisie rogatorie, din care 364 au fost admise spre transmitere părților solicitate.

Au fost primite de la autoritățile străine 34 cauze penale, din care în 18 cazuri s-a decis continuarea urmăririi penale pe teritoriul Republicii Moldova, iar 12 cauze penale au fost transmise de către Procuratura Generală pentru continuarea urmăririi penale în alte state.

1.5. Consolidarea cadrului juridic

În vederea eficientizării activității Procuraturii, demarării reformelor în domeniul justiției și consolidării cadrului normativ național, pe parcursul anului 2014 au fost elaborate Concepția de reformă a Procuraturii (aprobată prin Legea nr.122 din 03.07.2014) și proiectul noii Legii cu privire la Procuratură, care sunt bazate pe recomandările internaționale și cele mai bune experiențe în domeniu.

Proiectul noii Legi cu privire la Procuratură conține un șir de institute noi și mecanisme chemate să asigure independența și autonomia procurorilor, selecția și cariera acestora, evaluarea performanțelor și formarea profesională continuă. În același timp, sunt propuse o serie de mecanisme care vor consolida Procuratura, în calitate de instituție autonomă în cadrul autorității judecătorești, asigurând o coordonare între standardele și procedurile aplicabile în sfera accederii în profesie, selecției și carierei, similare celor aplicate în privința judecătorilor. Nu în ultimul rând, este importantă și asigurarea unui sistem de dotări și retribuție a activității angajaților Procuraturii, apropiat ori asimilat celui al judecătorilor.

Reformarea Procuraturii se fundamentează pe următoarele principii și scopuri:

- instituirea standardelor din țările europene/comunitare în organizarea și activitatea sistemului organelor Procuraturii;
- excluderea din domeniile de competență ale procurorului a majorității activităților care nu țin de procedurile penale;
- specializarea procurorilor;
- limitarea considerabilă a controlului repetat al legalității actelor procesuale emise de procurori în procedura penală;
- alocarea rațională a surselor bugetare necesare pentru activitatea Procuraturii și a organelor de autoadministrare a procurorilor.

Intru realizarea acestor scopuri, au fost propuse soluții concrete cu privire la:

- locul și rolul Procuraturii în sistemul de drept, care să-i asigure un anumit grad de independență de acțiune,

- modalitatea de selectare numire în și eliberare din funcție a Procurorului General, care ar trebui să excludă orice dubiu referitor la politizarea acestei instituții importante a statului,

- competențele organelor Procuraturii, care ar presupune consolidarea atribuțiilor în domeniul urmăririi penale și reprezentării învinuirii în instanțele de judecată și excluderea atribuției de reprezentare a intereselor generale ale societății,

- organizarea și activitatea sistemului organelor Procuraturii, care ar asigura maximă eficiență și calitate, precum și o distribuire clară a funcțiilor și folosire optimală a resurselor umane,

- independența funcțională și răspunderea procurorilor, menite să asigure capacitatea de auto-reglementare a Procuraturii, reglementarea subordonării ierarhice prin delimitarea ierarhiei administrative de cea procesuală, calificarea suficientă a procurorilor și responsabilizarea acestora,

- garanțiile sociale ale procurorilor, care ar trebui să beneficieze de o majorare substanțială a salariilor corespunzător sarcinilor puse în fața acestora, ceea ce va avea drept rezultat atragerea celor mai bune cadre în Procuratură, asigurarea unui nivel de trai decent și reducerea riscurilor de corupție, responsabilitate sporită și stimulente de promovare și carieră

În conformitate cu Strategia de reformare a sectorului justiției, în vederea prevenirii și combaterii corupției, întru edificarea unui sector al justiției accesibil, transparent, independent și eficient, profesionist și responsabil față de societate, Procuratura Generală a întreprins multiple măsuri de ordin instituțional:

- la 06.03.2014 a fost emis Regulamentul intern privind avertizorii de integritate. Totodată, în vederea prevenirii și combaterii corupției la nivel instituțional, a fost instituită și funcționează linia specializată anticorupție;

- în scopul consolidării integrității organelor Procuraturii, prevenirii încălcărilor de ordin disciplinar, combaterii flagelului corupției la nivel instituțional, este în fază de finalizare elaborarea unui nou Regulament cu privire la efectuarea controlului de serviciu și inițierea procedurilor disciplinare în privința procurorilor, precum și noul Cod de etică al procurorului;

- în vederea asigurării integrității profesionale, stabilirii ordinii unice de comunicare, identificare a influenței necorespunzătoare exercitate asupra agenților publici angajați ai organelor Procuraturii, a fost aprobat Regulamentul cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare a procurorilor și funcționarilor publici;

- pentru a deplasa accentul de pe criteriile cantitative pe cele calitative în activitatea procurorilor, stabilirii metodologiei de evaluare a eficienței activității de urmărire penală la nivel interdepartamental și instituțional, Procuratura Generală a aprobat Indicatorii unici de performanță pentru domeniul urmăririi penale, iar ulterior au fost aprobați indicatorii de performanță individuali.

Printre cele mai importante modificări legislative realizate cu concursul Procuraturii Generale în domeniul menționat au fost cele din pachetul legislativ anticorupție: introducerea instituției testării integrității profesionale a unor agenți publici; înăsprirea sancțiunilor pentru actele de corupție, excluderea liberării de răspundere penală pentru traficul de influență, introducerea instituției confiscării extinse și a îmbogățirii ilicite drept componentă de infracțiune.

1.6. Transparența și colaborarea cu mass-media

Dezvoltarea unei activități prin care să fie asigurată transparența activității, cu protejarea aspectelor confidențiale presupuse de unele proceduri penale, a reprezentat o prioritate și o dimensiune importantă a activității, desfășurată de organele Procuraturii în decursul anului 2014. Rezultatele atestate pe segmentul dat denotă o diversificare a tematicii subiectelor prezentate și sporire a numărului de evenimente prezentate public. A continuat practica participării procurorilor la emisiuni în direct, interviuri, publicarea articolelor pe baza cazurilor concrete, mediatizarea actelor de reacționare a procurorilor.

Totodată, relațiile cu mass-media au fost realizate și prin intermediul a: 415 comunicate de presă, 13 conferințe de presă, organizate și desfășurate în comun cu alte organe de drept, precum 472 interviuri și declarații de presă. Din acest aspect, procuratura este considerată una dintre cele mai mediatizate instituții de drept.

În cele mai multe cazuri transmiterea comunicatelor a fost însoțită de acordarea de interviuri în direct sau telefonic, fie de către serviciul de presă, fie de către procurorii - posesori de informații.

Concomitent cu activitățile de furnizare a informațiilor către mass-media, a fost actualizată în permanență secțiunea „serviciul de presă (noutăți)” de pe website-ul oficial al Procuraturii Republicii Moldova. Au fost mediatizate în presa scrisă și cea electronică circa 1538 de subiecte, preponderent vizând: reținerile în flagrant, pornirea urmăririi penale, remiterea și rezultatele examinării cauzelor în instanța de judecată pe cazuri de corupere, trafic de ființe umane, proxenetism, tortură, încălcarea drepturilor omului, acestea fiind preluate și făcute publice de peste 4700 surse media.

Procuratura este responsabilă de o serie de acțiuni în domeniul comunicării rezultatelor implementării SRSJ și altor documente de politici.

Capitolul II. APĂRAREA INTERESELEOR GENERALE ALE SOCIETĂȚII, A DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR OMULUI

2.1. Rolul și atribuțiile Procuraturii în domeniul apărării intereselor generale ale societății, ordinii de drept, drepturilor și libertăților omului

Rolul Procuraturii în domeniul apărării intereselor generale ale societății corespunde recomandării Comisiei de la Veneția care sugerează circumstanțierea acestei intervenții situațiilor în care interesele economice ale statului sunt puse în pericol prin acțiuni sau omisiuni ale altor persoane juridice cu interese divergente.

În perioada de raport procurorii au efectuat controale în unele domenii de importanță publică majoră, precum:

- gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului ecologic;
- gestionarea fondului silvic;
- combaterea evaziunii fiscale, activității firmelor fantome și a restituirii nefondate din bugetul de stat a taxei pe valoarea adăugată;

- respectarea de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat a legislației la efectuarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale;
- respectarea legislației de către autoritățile publice locale la gestionarea terenurilor din domeniul public;
- respectarea legislației în cadrul examinării contravențiilor vamale și adoptării deciziilor de regularizare de către organul vamal;
- respectarea legislației la utilizarea fondurilor subvenționale a producătorilor agricoli ș.a.

Un compartiment care este permanent în vizorul procurorilor, îl constituie legalitatea gestionării fondului forestier și protecția diversității biologice forestiere, asigurarea cu resurse forestiere a necesităților actuale și de viitor ale societății în baza multifuncționalității acestora. Investigațiile procurorilor în acest sens s-au soldat cu începerea urmăririi penale în 20 cazuri, 2 din ele deja fiind expediate spre examinare în instanța de judecată, iar într-un caz fiind pronunțată sentința de condamnare, 10 proceduri contravenționale. Verificările efectuate de procurori în contextul vizat au constatat gestionarea frauduloasă de către Agenția „Moldsilva” și subdiviziunile sale teritoriale a fondului silvic, manifestată în special prin:

- încălcarea legislației la transmiterea în arendă a terenurilor fondului silvic;
- edificarea construcțiilor ilegale, în lipsa documentelor permissive;
- utilizarea ilegală a mijloacelor financiare etc.

Multiple fraude constatate de procurori în activitatea Agenției „Moldsilva” se referă la folosirea terenurilor fondului silvic contrar destinației, la acest subiect fiind pornite 6 cauze penale în privința factorilor de decizie ai întreprinderii și subdiviziunilor teritoriale.

Cu referire la verificarea legalității gestionării zonelor de protecție a apelor râurilor și ale bazinelor de apă, cele mai frecvente încălcări au fost constatate la compartimentele:

- gestionarea defectuoasă a obiectivelor acvaticice de autoritățile administrației publice locale și autoritățile subordonate Ministerului Mediului (Agenția “Apele Moldovei”, Serviciul Piscicol, etc.);
- diminuarea plăților de arendă a bazinelor acvaticice sau scutirea arendașilor de plata pentru folosința terenurilor din fondul apelor;
- înstrăinarea ilegală a terenurilor fondului apelor contrar prevederilor art.9 alin.(6) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului;
- extragerea zăcămintelor minerale din zonele de protecție a apelor, bazinele acvaticice, contrar prevederilor art.13 alin.(1) lit.f) din Legea cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă (raioanele Dubăsari, Briceni, Soroca, Ungheni și Cahul);
- plenitudinea achitării de către arendașii obiectivelor acvaticice a plăților pentru folosința terenurilor din fondul apelor;
- pericolul de inundație al construcțiilor hidrotehnice, în special digurile iazurilor și lacurilor;
- gradul înalt de poluare a apelor.

Asupra încălcărilor constatate de procurori s-a dispus începerea urmăririi penale în 6 cazuri (art.186, art.229, art.244, art.327, art.328, art.329 și art.335 Cod penal), înaintarea în interesul public a 8 acțiuni civile privind încasarea plăților de arendă și rezilierea contractelor, sesizarea a 139 factori de decizie privind lichidarea derogărilor de la legislația în vigoare și întocmirea a 128 de procese-verbale contravenționale (art.109-113, art.116, art.144, art.154 și art.156 Cod contravențional).

În perioada de referință a fost evaluată starea respectării legislației în domeniul gestionării mijloacelor financiare ale Fondului ecologic. În acest context, controlului au fost supuse 38 de proiecte ecologice finanțate din mijloacele financiare ale Fondului ecologic și implementate pe întreg teritoriul țării. Urmare a verificărilor efectuate de procurori, au fost constatate abuzuri săvârșite de către unii membri ai Consiliului de Administrare a Fondului ecologic în procesul de acordare a granturilor pentru implementarea diferitor obiecte. Analiza proiectelor pentru care din bugetul Fondului Ecologic Național au fost alocate mijloace financiare, denotă faptul că deseori banii sunt folosiți conform destinației. În cadrul verificării legalității folosirii banilor Fondului Ecologic Național la consolidarea malurilor Nodului Hidrotehnic Costești-Stînca, au fost constatate delapidări a mijloacelor financiare prin diferite scheme și documente frauduloase. Astfel, factorii de decizie ai SRL "Vocație", SRL „Magistrala Nord” urmărind scopul însușirii mijloacelor financiare alocate de Fondul Ecologic Național, în coparticipare cu responsabilii de la Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Stînca” și Î.S.„Nodul Hidroenergetic Costești”, prin folosirea documentelor frauduloase, au însușit prin delapidare mijloacele financiare încredințate în administrare, cauzând bugetului de stat daune în sumă de 1 561 000 lei, care constituie proporții deosebit de mari.

În perioada de referință a fost efectuată urmărirea penală în 815 cauze penale care se referă la comiterea infracțiunii de evaziune fiscală, iar la finele perioadei în gestiune au rămas 494 cauze penale, inclusiv pornite în anii precedenți. Un aspect pozitiv care rezultă din datele prezentate este majorarea esențială a cauzelor penale transmise cu rechizitoriu pentru examinare în instanța de judecată, astfel încât în anul 2013 numărul acestora a constituit 20, prejudiciul cauzat estimându-se la 15 829 354 lei, iar în anul 2014 numărul acestora a constituit 45, prejudiciul cauzat estimându-se la 21 945 501 lei.

Investigarea respectării legislației de către autoritățile administrației publice locale la gestionarea terenurilor aferente din domeniul public, s-a soldat cu începerea urmăririi penale în 8 cazuri, înaintarea a 14 acțiuni civile, 59 recursuri, 44 sesizări și pornirea a 17 proceduri contravenționale. Urmare a investigațiilor efectuate de către procurori a compartimentul respectării legislației la utilizarea fondurilor subvenționale a producătorilor agricoli, s-a dispus pornirea urmăririi penale pe 7 cazuri în privința agenților economici care în scopul obținerii nejustificate a ajutorului financiar nerambursabil din partea statului, au prezentat AIPA acte și informații cu conținut fraudulos și eronat.

Un volum impunător de acțiuni au fost efectuate în vederea investigării cazurilor cu rezonanță socială sporită. Astfel, în perioada de referință, 71 dosare pornite de Procuratura Generală vizează componenta de infracțiune prevăzută de art. 244 din Codul penal (Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor),

prejudiciul estimat fiind de peste 732 mln lei.

La compartimentul protecției proprietății publice, investigațiile procurorilor s-au soldat cu începerea urmăririi penale în 13 cazuri (cu 4 cauze mai mult decât în anul 2013), prejudiciul constatat estimându-se la valoarea de peste 18 mln lei. În total valoarea daunelor cauzate intereselor publice constatată și reflectată în cauzele pornite se estimează la peste 900 mln lei (în anul precedent acesta fiind de peste 265 mln lei).

În anul 2014 organele Procuraturii au efectuat 623 investigații din oficiu și generalizări în domeniul protecției drepturilor fundamentale ale omului, inclusiv a copilului. În rezultat au fost înaintate 512 acte de procuror. În interesele minorilor și altor persoane social-vulnerabile au fost intentate și remise spre examinare în instanțele de judecată 390 acțiuni civile în sumă de peste 6,7 mln lei.

Au fost examinate 2820 petiții ce vizează drepturile omului și protecția copiilor, 583 petiții fiind recunoscute ca întemeiate, cu înaintarea a 316 acte de reacționare. Subiectele cele mai importante abordate de petiționari se referă la condițiile dificile de trai, activitatea pretins nesatisfăcătoare a organelor publice în teritoriu, inclusiv la prestarea serviciilor de asistență socială, insuficiența locurilor de muncă și nivelul necorespunzător de protecție a muncii, încălcarea dreptului de proprietate, altor drepturi ale omului. Rămân actuale problemele generate din fenomenul migrației de muncă a cetățenilor: lipsa supravegherii adecvate a copiilor, abuzurile și violența asupra copiilor, litigii determinate de intenția unuia din părinți de a pleca cu copiii peste hotare, divergențe referitoare la stabilirea, după divorț, a locului de trai al copilului cu unul din părinți, eschivarea de la achitarea pensiei de întreținere etc.

În anul 2014 Procuratura Generală a înregistrat rezultate pozitive ale activității în domeniul promovării justiției prietenoase copiilor, care constituie una din sarcinile prioritare ale Procuraturii Generale. Astfel, au fost puse în funcțiune Camere de audiere, în condiții speciale, a copiilor implicați în procesul penal în calitate de victimă/martor ai infracțiunii în sediile procuraturilor raioanelor Anenii Noi, Cahul, Călărași, Leova, Ocnîța, Orhei și Soroca. Pentru facilitarea deplasării minorilor și a persoanelor care îi însoțesc către locul desfășurării audierii, Procuratura Generală a achiziționat și distribuit procuraturilor teritoriale 7 unități de transport.

Organele Procuraturii și-au adus contribuția la perfecționarea mecanismului legislativ-normativ de audiere a minorilor-participanți la procesul penal. Prin Legea nr.163 din 18.07.2014 a fost adoptat în redacție nouă art.110¹ din Codul de procedură penală, pus în aplicare din 22.08.2014. A fost elaborată Instrucțiunea privind desfășurarea audierii în condiții speciale a copilului victimă/martor al infracțiunii care urmează să fie promovată spre aprobare și aplicare de către participanții la proces.

În cadrul activității de promovare a reformelor în sistemul de justiție juvenilă, a fost supusă analizei oportunitatea specializării procurorilor în cauzele cu copii în conflict cu legea, victime/martori ai infracțiunilor. Studiul a constatat că din perspectiva standardelor internaționale specializarea procurorilor în cauzele cu implicarea copiilor este nu doar oportună, ci prescrisă și indicată, constituind o componentă fundamentală a justiției pentru copii. Specializarea asigură garanții procesuale bazate pe o accentuată dimensiune psihologică judiciară și contribuie la creșterea calității actului de justiție. Actualmente, însă, nu este posibilă constituirea unui sistem de justiție juvenilă distinct, cu instanțe specializate exclusiv pentru cauze

cu copii, din considerente de ordin obiectiv. De aceea, pentru a asigura eficiență în activitatea procuraturii este necesar de a continua procesul de formare continuă, prin instruire periodică, a procurorilor specializați pe problemele copilului, în vederea obținerii abilităților pentru exercitarea atribuțiilor în mod profesionist, de a asigura distribuirea materialelor și cauzelor cu implicarea copiilor, ținând cont de principiul specializării, exclusiv sau cel puțin în mod prioritar, procurorilor specializați pe problemele copilului.

2.2. Asigurarea legalității în Forțele Armate

Urmând obiectivele trasate pentru anul 2014 pe segmentul apărării naționale și în domeniul implementării Politicii de Securitate și apărare comună (prevăzută de Acordul de asociere RM – UE) procurorii militari au realizat indicatori suficienți la fortificarea ordinii statutare și menținerii disciplinei militare, măsuri ce au contribuit la o micșorare esențială a stării criminalității în Forțele Armate.

În perioada de raport procurorii militari au efectuat 199 controale (2013 - 192) în rezultatul cărora au fost pornite 37 cauze penale (2013 - 41), 6 proceduri contravenționale (2013 - 6), înaintate 86 sesizări (2013 - 73), 36 recursuri (2013 - 142).

În anul 2014 au fost înregistrate 370 sesizări cu privire la infracțiuni în domeniul militar (2013 - 524) din care urmărirea penală a fost începută în 168 cazuri. Din totalul infracțiunilor înregistrate, 106 au fost din categoria celor militare (în anul 2013-152 infracțiuni), iar 48 - de drept comun (în 2013 - 48).

Privitor la infracțiunile militare comise au predominat încălcările regulilor statutare cu privire la relațiile dintre militari - 37 (2013 - 61), dezertări - 30 (2013 - 42), acte de violență săvârșite asupra militarului - 25 (2013 - 32), abuz de serviciu - 7 crime (2013 - 9) și alte infracțiuni militare – 7 (2013 - 8).

Procurorii militari au investigat 8 infracțiuni (2013 - 33) săvârșite de colaboratorii Instituțiilor Penitenciare, 7 infracțiuni (2013 - 5) comise de angajații Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale și 3 infracțiuni (2013 - 1) săvârșite de colaboratorii Serviciului de Informații și Securitate.

În total au fost cercetate 288 cauze penale (2013 - 418) cu finalizarea a 175 cauze, din care 103 cauze penale în privința la 137 persoane (2013 – 117/163) au fost expediate în judecată.

2.3. Respectarea legilor în locurile de recluziune și executării hotărârilor judecătorești

Una din atribuțiile stipulate în art.5 al Legii nr.294-XVI din 25.12.2008 cu privire la Procuratură este controlul asupra executării hotărârilor judecătorești în cauze penale.

Cu referință la domeniul vizat, în anul 2014 procurorii au efectuat controale vizând:

- modul de parvenire a dispozițiilor de executare din Curțile de Apel și Curtea Supremă de Justiție în adresa instanțelor de fond pentru a fi puse în executare;
- verificarea activității Birourilor de Probațiune privind executarea pedepselor non-privative de libertate;

- starea criminalității în rândurile colaboratorilor Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției;
- respectarea de către condamnați a prevederilor art.8, lit. c) a Legii nr.269-XIII din 09.11.1994 „Cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova” ;
- legalitatea achizițiilor publice efectuate de către administrația Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției;
- legalitatea adoptării hotărârilor în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală de către Inspectoratele de poliție asupra informațiilor remise de către administrația penitenciarelor în calitate de organ de constatare;
- respectarea condițiilor de detenție a condamnaților.

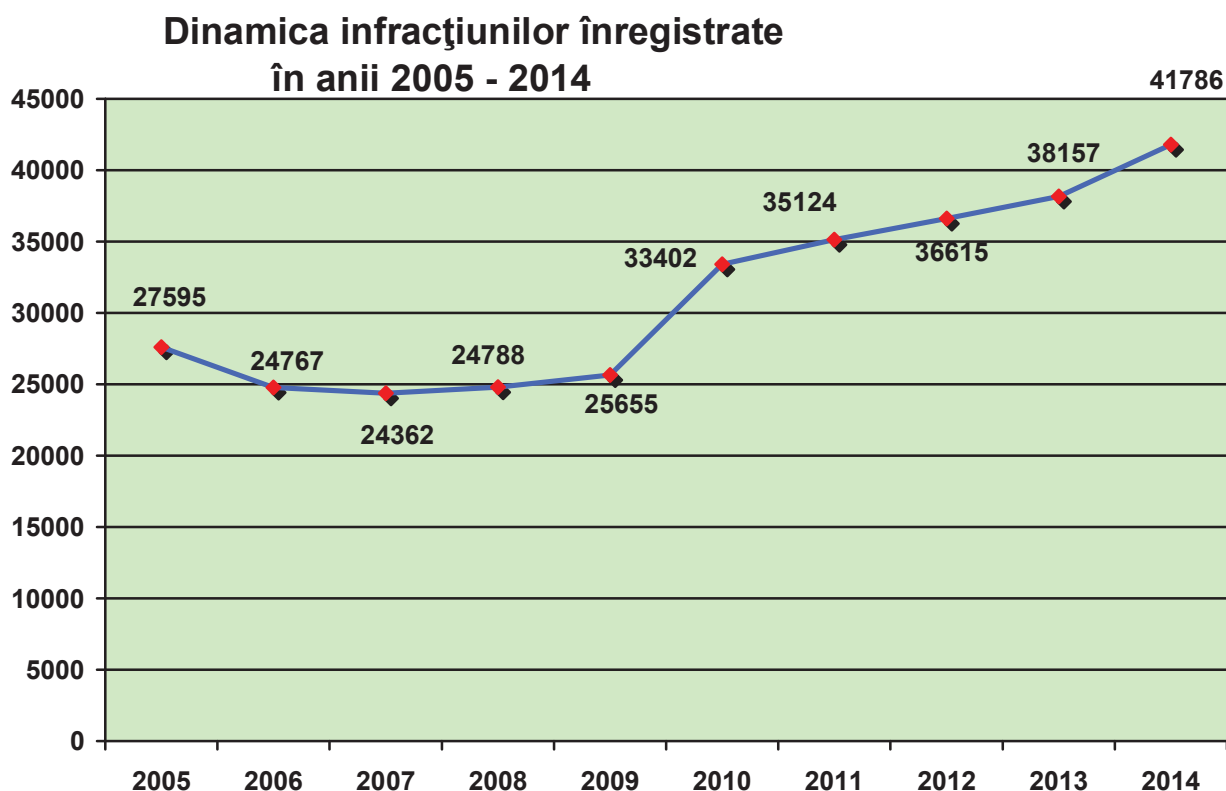
În rezultatul controalelor au fost înaintate 47 sesizări, iar în 45 cazuri s-a dispus începerea urmăririi penale.

Capitolul III. EXERCITAREA ȘI CONDUCEREA URMĂRIRII PENALE

3.1. Analiza situației infracționale. Starea infracționalității conform categoriilor de infracțiuni.

În anul 2014 pe teritoriul republicii au fost înregistrate 41786 infracțiuni, ce constituie o majorare a numărului infracțiunilor înregistrate, comparativ cu perioada anului 2013, cu 3629 infracțiuni.

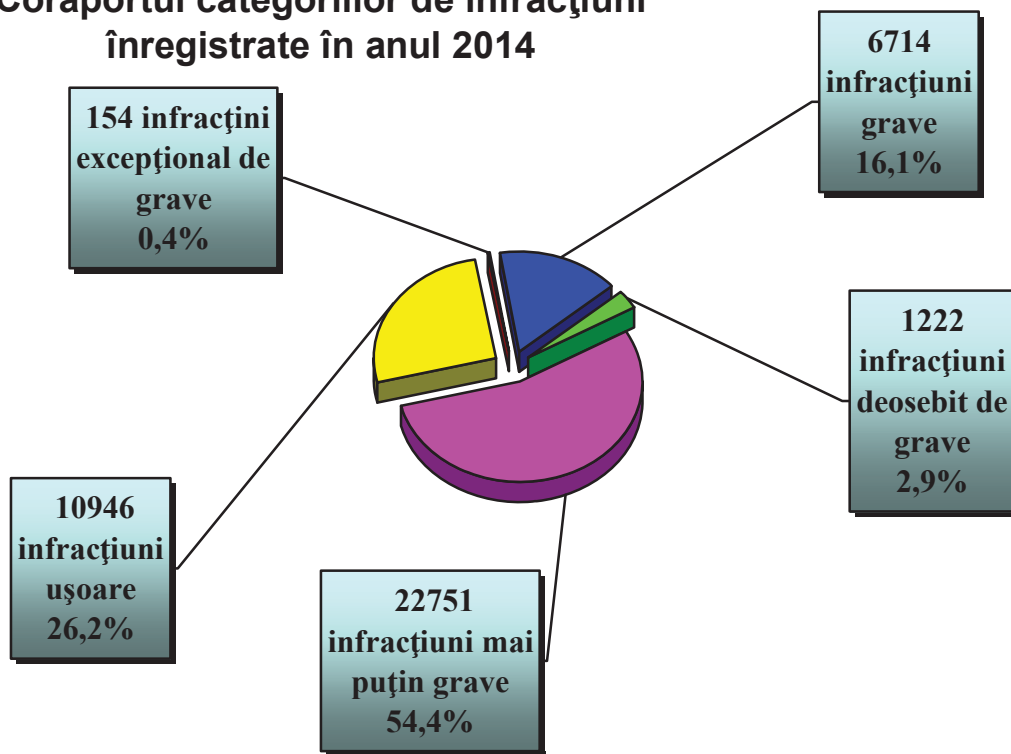
Astfel, nivelul stării criminalității pe teritoriul țării (exceptând localitățile din stânga Nistrului) a atestat o creștere în proporție de 9,51 %.

Ponderea semnificativă în creșterea infraționalității revine crimelor ușoare numărul cărora s-a majorat cu 1713 cazuri (18,55 %), crimelor mai puțin grave cu 1566 cazuri (7,39%), după care urmează infracțiunile grave cu 243 cazuri (3,76%), deosebit de grave cu 113 (10,9 %).

În scădere se află infracțiunile excepțional de grave cu 9 cazuri (-5,52%).

Coraportul categoriilor de infracțiuni înregistrate în anul 2014

Analiza nivelului criminalității în baza categoriilor de infracțiuni a reliefat o dinamică ascendentă, fiind constatată o creștere la unele dintre acestea, după cum urmează:

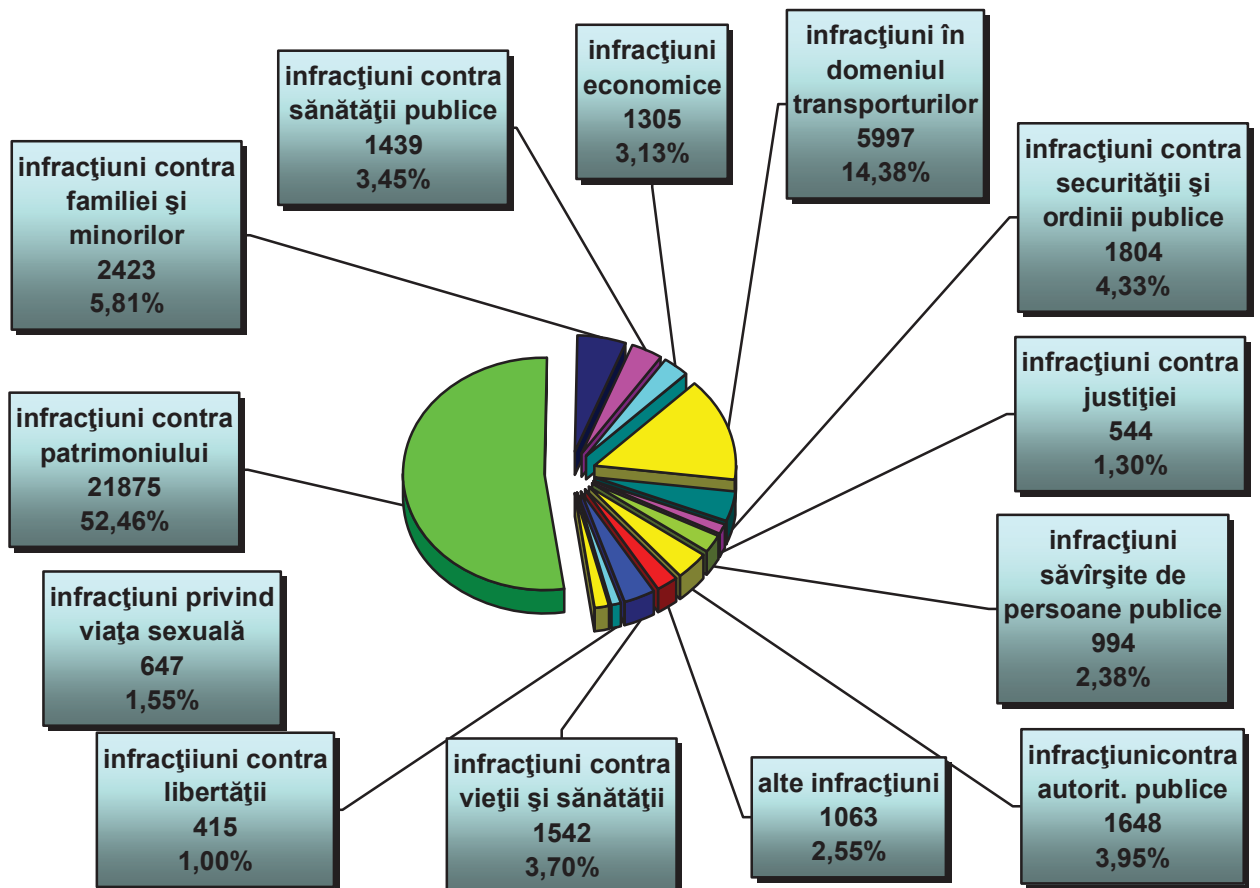
- infracțiunile contra familiei și minorilor cu 949 cazuri (64,38%); inclusiv violența în familie cu 924 cazuri;
- infracțiunile în domeniul transporturilor cu 716 cazuri (13,56%); inclusiv conducerea mijloacelor de transport în stare de ebrietate cu 748 cazuri (17,47%);
- infracțiunile contra patrimoniului cu 1484 cazuri (7,28%) inclusiv furturi cu 1351 cazuri (8,79%); escrocheriile cu 3 cazuri (0,15%); răpirile de transport cu 13 cazuri (4,26%); pungășiile cu 95 cazuri (12,82%);
- infracțiunile privind viața sexuală – cu 39 cazuri (6,41%); inclusiv violurile cu 3 cazuri (0,86%);
- infracțiunile economice cu 303 cazuri (30,24%), inclusiv evaziunea fiscală cu 269 cazuri (120,09%), contrabanda cu 65 cazuri (43,05%);
- infracțiunile contra securității publice cu 179 cazuri (11,02%), inclusiv huliganism cu 170 cazuri (11,77%);
- infracțiunile contra sănătății publice cu 134 cazuri (10,27%), inclusiv infracțiunile privind circulația ilegală a drogurilor cu 122 cazuri (10,46%);
- infracțiunile contra justiției cu 66 cazuri (13,81%),
- coruperea activă cu 45 cazuri (180%);

- cazurile de trafic de ființe umane cu 16 cazuri (11,85%);
- infracțiunile comise de grupuri organizate cu 17 cazuri (22,97%).

În scădere se află:

- infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei cu 105 cazuri (-6,38%), inclusiv omorurile cu 43 cazuri (-20%); vătămările intenționate medii a integrității corporale cu 55 cazuri (-7,44%); vătămările intenționate grave ale integrității corporale cu 4 cazuri (-1,23%);
- tâlhăriile cu 21 cazuri (-14,38%); șantajările cu 11 cazuri (-12,05%); jafurile cu 17 cazuri (-1,49%);
- cazurile de accidente rutiere cu 43 (-4,82%);
- tortura cu 36 cazuri (-29,75%);
- fabricarea și punerea în circulație a banilor falși cu 58 cazuri (-16,86 %);
- infracțiunile săvârșite de persoane publice cu 13 cazuri (-1,29%); inclusiv coruperea pasivă cu 48 cazuri (-22,75%); abuz de serviciu cu 3 cazuri (-1,53%); exces de putere cu 23 cazuri (-8,24%);
- infracțiunile săvârșite contra autorităților publice cu 155 cazuri (-8,6%); inclusiv trecerea ilegală a frontierei de stat cu 29 cazuri (-14,57%), organizarea migrației ilegale cu 18 cazuri (-33,96%);
- infracțiunile militare cu 35 cazuri (-23,97%).

Coraportul categoriilor de infracțiuni care caracterizează starea criminalității în anul 2014

Starea criminalității conform divizării teritoriale.

Per ansamblu, în republică, pentru perioada de referință, se atestă un nivel majorat al stării criminalității în majoritatea unităților administrativ-teritoriale.

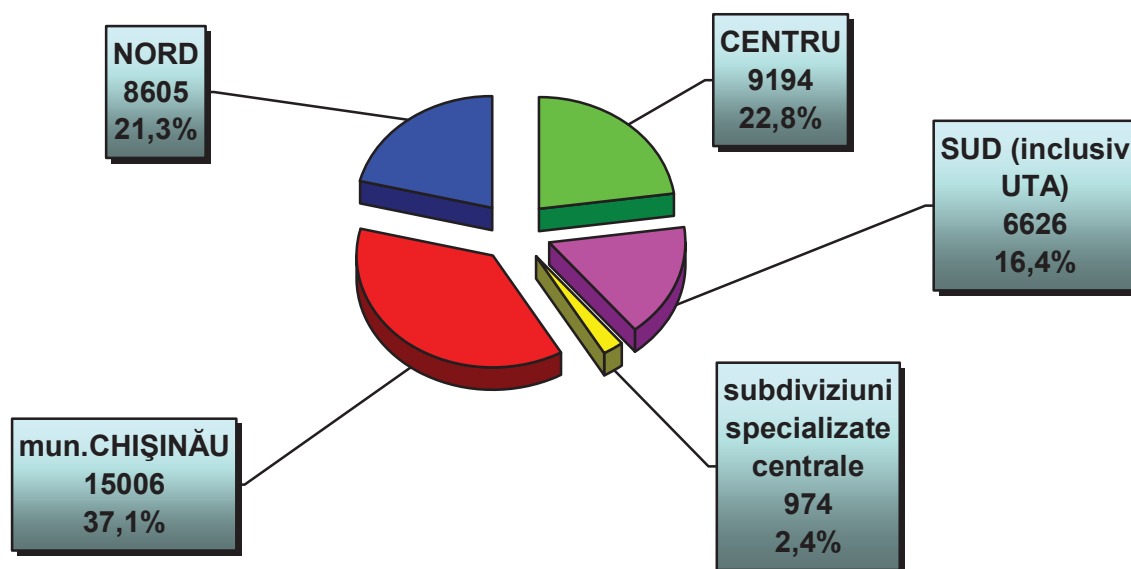
Numărul infracțiunilor înregistrate se află în creștere esențială comparativ cu perioada analogică a anului precedent în următoarele raioane: Criuleni, Ocnița, Călărași, Nisporeni, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungheni, Cahul, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Comrat, Ceadâr-Lunga.

În municipiul Chișinău, de asemenea, s-a înregistrat o creștere a nivelului stării criminalității în comparație cu anul 2013, fiind înregistrate cu +1101 mai multe infracțiuni (+7,92%). Criminalitatea a crescut în toate sectoarele capitalei.

Concomitent, s-a atestat o scădere a numărului infracțiunilor înregistrate în perioada de referință în raioanele: Orhei, Leova, Vulcănești, Taraclia și în mun. Bender.

Conform divizării teritoriale, este de reținut că cele mai multe infracțiuni au fost înregistrate în capitală – 37,1 la sută.

Coraportul infracțiunilor înregistrate în anul 2014 conform divizării teritoriale

Informația aferent stării criminalității, conform divizării teritoriale, este redată în tabelul de mai jos:

	ÎNREGISTRATE		
	ANUL PRECEDENT	ANUL CURENT	+ - IN %
	1	2	3
TOTAL	38157	41786	9,51
I. MUN-CHIȘINĂU	13905	15006	7,92
CIOCANA	2317	2398	3,5
CENTRU	2641	2983	12,95

RÎȘCANI	3247	3372	3,85
BOTANICA	2572	2669	3,77
BUIUCANI	3128	3584	14,58
II . NORD			
MUN. BĂLȚI	1844	1923	4,28
BRICENI	583	586	0,51
DONDUȘENI	359	389	8,36
DROCHIA	643	781	21,46
EDINEȚ	645	657	1,86
FĂLEȘTI	622	692	11,25
FLOREȘTI	512	638	24,61
GLODENI	363	485	33,61
OCNIȚA	452	530	17,26
RÎȘCANI	336	463	37,8
SÎNGEREI	581	633	8,95
SOROCA	774	828	6,98
III . CENTRU			
ANENII-NOI	777	785	1,03
CĂLĂRAȘI	659	769	16,69
CRIULENI	644	837	29,97
DUBĂSARI	238	277	16,39
HÎNCEȘTI	969	972	0,31
IALOVENI	868	925	6,57
NISPORENI	417	476	14,15
ORHEI	1066	856	-19,7
REZINA	479	602	25,68
STRĂȘENI	684	767	12,13
ȘOLDANEȘTI	318	411	29,25
TELENEȘTI	545	625	14,68
UNGHENI	823	892	8,38
IV. SUD			
BASARABEASCA	274	299	9,12
CAHUL	1072	1208	12,69
CANTEMIR	497	596	19,92
CĂUȘENI	795	1012	27,3
CIMIȘLIA	400	505	26,25
LEOVA	366	355	-3,01
ȘTEFAN-VODĂ	557	602	8,08
TARACLIA	343	302	-11,95
V. UTA			
GAGAUZIA	1394	1510	8,32
COMRAT	583	664	13,89
CIADÎR-LUNGA	546	599	9,71
VULCANEȘTI	265	247	-6,79
VI. mun. BENDER	261	237	-9,2
VII. C.C.C.I.			
D.G.S.O.	19		-100
C.C.T.P.	129	160	24,03
D.P.F.	445	552	24,04
D.G.U.P.	166	185	11,45

Factorii criminalității în creștere.

Rezumând analiza statistică a nivelului criminalității, este important a se atrage atenția că ponderea infracțiunilor înregistrate în anul 2014 aparține infracțiunilor contra patrimoniului – 21875, în special furturilor – 16729.

Dinamica criminalității în anul trecut a fost generată de aceiași factori obiectivi de diferit ordin, legislativ, instituțional, economico-financiar, social ș.a., principalii fiind:

- nivelul scăzut de trai al unor categorii de cetățeni, lipsa surselor de venit permanent, inclusiv pentru asigurarea întreținerii personale cât și a membrilor familiei, salarizarea precară, rata înaltă de șomaj, nemotivarea timpului liber, starea de criză socială, migrația masivă a populației în interiorul și în exteriorul țării, circumstanțe care au determinat în special ponderea infracțiunilor contra patrimoniului care constituie 53,46 la sută din numărul total de infracțiuni înregistrate, precum și nivelul ridicat al creșterii unor categorii de aceste infracțiuni – furturi cu 1351 cazuri (8,79%); răpirile de transport cu 13 cazuri (4,26%); pungășiile cu 95 cazuri (12,82%);

- lăsarea, pentru aceleași motive, fără supraveghere a copiilor, care în lipsa de mijloace pentru întreținere, recurg, în special, la comiterea infracțiunilor de furt;

- nivelul scăzut al conștiinței civice, lipsa culturii juridice și a încrederii în autoritatea organelor de drept și în reprezentanții acestora, atitudinea lipsită de responsabilitate față de răspunderea penală, contravențională a unor categorii de cetățeni, ce duce la comiterea faptelor infracționale cu caracter violent din partea acestora, circumstanțe care au condus la creșterea numărului infracțiunilor de huliganism cu 170 cazuri (11,77%) și violență în familie.

De fapt criminalizarea, începând cu anul 2010, a violenței în familie, care altădată era încadrată juridic inclusiv și ca contravenții, substanțial a contribuit la creșterea numărului de infracțiuni înregistrate – infracțiunile contra familiei și minorilor au crescut cu 64,38 % (cu 949 cazuri).

În anul 2013 au fost înregistrate 1346 infracțiuni prevăzute la art.201¹ din Codul penal, în anul 2012 - 818 asemenea cazuri, în anul 2011 – înregistrate 478, iar în anul 2010 – 62 infracțiuni de acest gen.

Nemijlocit în 2014 au fost înregistrate 2270 infracțiuni prevăzute la art.201¹ CP, în creștere semnificativă față de aceeași perioadă a anului trecut cu 924 cazuri;

- criminalizarea faptei de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate /Legea nr.16-XV din 03.02.2009, art.264¹ CP/, fapt care a determinat numărul mare de infracțiuni în domeniul transporturilor – în anul 2014 au fost înregistrate 5997 asemenea cazuri (în creștere cu 716 cazuri față de perioada anului 2013).

În special, în anul 2013 au fost înregistrate 4281 infracțiuni prevăzute la art.264¹ CP, în anul 2012 au fost înregistrate 3748 asemenea cazuri, în anul 2011 – înregistrate 3049, în anul 2010 – înregistrate 3013, în anul 2009 – înregistrate 1291.

Nemijlocit în 2014 au fost înregistrate 5029 infracțiuni prevăzute la art.264¹ din Codul penal, în creștere semnificativă față de aceeași perioadă a anului trecut cu 748 cazuri. Ca factori principali ai acestei creșteri se prezintă a fi:

- activitatea corespunzătoare a organelor de drept, în special a celor de poliție, care a rezultat relevarea pro-activă a mai multor infracțiuni – faptele de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate, evaziune fiscală, trafic de persoane,

circulație ilegală a drogurilor, contrabandă, a infracțiunilor comise de grupurile organizate;

- continuarea activității infracționale de către persoanele în privința cărora a fost încetată urmărirea penală în legătură cu intervenirea împăcării părților, pentru excluderea problemei date Procuratura propunând încă din anul 2011 modificarea Codului penal și Codului de procedură penală;

- schimbarea atitudinii organelor de constatare și de urmărire penală față de problema înregistrării sesizărilor despre infracțiuni, reprezentanții acestor organe tot mai rar recurgând la fapte de neînregistrare a plângerilor și denunțurilor în favoarea bunăstării statisticii judiciare ce le afecta imaginea profesională. Acest fenomen se datorează atât promptitudinii activității procurorilor de combatere a astfel de practici negative, inclusiv și prin mijloace de ordin penal, cât și politicii corecte și legale promovată în ultimul timp tot mai categoric de conducerea instituțiilor de resort, în special MAI;

- schimbarea atitudinii reprezentanților organelor de urmărire penală față de instituția pornirii urmăririi penale, care pornesc procedurile în strictă conformitate cu legislația. Reieșind din reglementările legale și stereotipurile vechi de activitate, până în prezent, unii ofițeri de urmărire penală, dând, de fapt, dovadă de incompetență profesională prin necunoașterea legii și/sau interpretarea ei incorectă, manifestă o frică inexplicabilă față de instituția pornirii urmăririi penale, în special când din actul de sesizare, conformat după formă și conținut cerințelor legii, rezultă o bănuială rezonabilă că s-a săvârșit o infracțiune. În pofida faptului că obiectul și scopul urmăririi penale constă în colectarea probelor cu privire la existența infracțiunii și identificarea făptuitorului, deși legea de procedură nu prevede controalele premergătoare urmăririi penale, care nu pot răspunde criteriilor unei anchete eficiente cerute de CEDO, astăzi ele încă sunt realizate de mulți reprezentanți ai organelor de urmărire penală. Totuși, se constată că normele legale sunt tot mai des corect aplicate și în lumina noilor modificări/completări ale Codului de procedură penală, care vizează, inclusiv, și instituția pornirii procesului penal, - rezervele la acest compartiment vor fi înlăturate sau semnificativ diminuate;

- neajunsuri în activitatea poliției la compartimentul prevenirea activităților infracționale, respectiv la cel care privește întreprinderea măsurilor de ordin profilactic pentru a exclude implicarea în săvârșirea infracțiunilor a persoanelor absolvite de răspundere. La acest, capitol se impune necesitatea de a menționa faptul că în prevenția infracțiunilor trebuie să fie implicate toate autoritățile statului, nu numai cele ce servesc realizării justiției, dar și cele ce asigură sau contribuie la asigurarea securității economice și sociale a țării, toate eforturile urmând a fi conjugate și coordonate;

- ineficiența parțială a politicii punitive a statului, realizată de sistemul judecătoresc, bazată pe principiul diminuării sancțiunilor aplicate pentru majoritatea categoriilor de infracțiuni, ceea ce a avut ca rezultat recidiva în rândul făptuitorilor;

- lipsa unor studii și investigații criminologice complexe ale stării criminalității în țară, atât sub aspectul prevenției cât și cel al combaterii, precum și lipsa unor autorități competente specializate în acest sens.

3.2. Exercițarea urmăririi penale

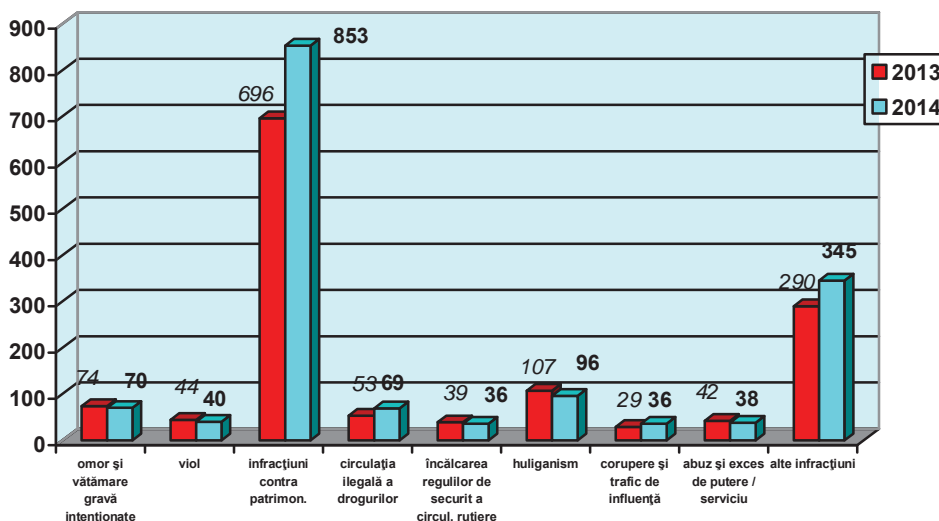
În perioada de referință, procurorii au exercitat urmărirea penală pe **6626** cauze penale (6465 în 2013, 6292 în 2012), prioritar în cauzele vizînd infracțiuni de omor și viol, cele de corupere, luare de mită, trafic de influență și infracțiuni săvârșite de persoane cu funcții de răspundere, precum și în infracțiunile comise de către minori etc. De asemenea, procurorii au exercitat urmărirea penală în cauze penale în care s-a constatat efectuarea tendențioasă a urmăririi penale de către ofițerii de urmărire penală sau alte circumstanțe care au impus necesitatea retragerii cauzelor penale din gestiunea ultimilor. Din numărul total de cauze penale aflate în gestiunea nemijlocită a procurorilor urmărirea penală a fost terminată în **3409** (3238 în 2013, 3151 în 2012) cauze.

Au fost trimise în judecată **1782** (1565 în 2013, 1581 în 2012) cauze penale privind comiterea a **2118** (1920 în 2013, 1949 în 2012) infracțiuni de către **2470** (2183 în 2013, 2153 în 2012) persoane, din care **34** (22 în 2013, 53 în 2012) în privința colaboratorilor de poliție și **979** (790 în 2013, 819 în 2012) minorilor.

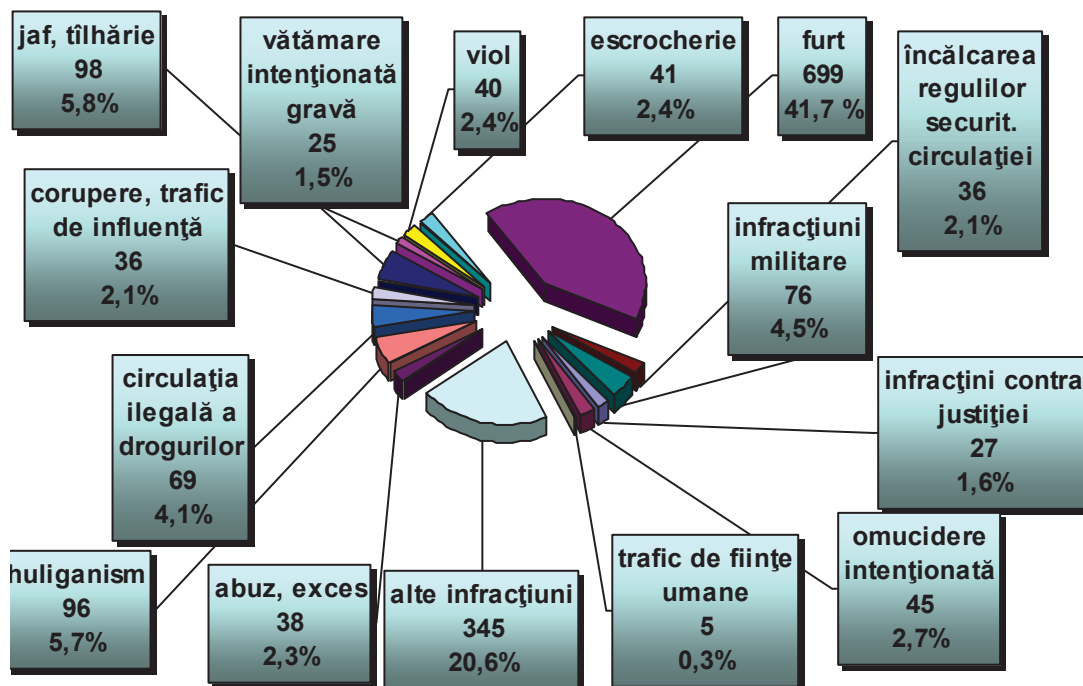
Justiției au fost deferite **45** (55 în 2013, 83 în 2012) cauze vizînd omucideri intenționate, **5** (5 în 2013, 11 în 2012) vizînd trafic de ființe umane și copii, **25** (19 în 2013, 32 în 2012) vizînd cazuri de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, **40** (44 în 2013, 36 în 2012) de viol, **853** (696 în 2013, 727 în 2012) despre infracțiuni contra patrimoniului, **69** (53 în 2013, 63 în 2012) vizînd circulația ilegală a drogurilor, **9** (7 în 2013, 3 în 2012) de contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale, **36** (39 în 2013, 30 în 2012) privind încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, **96** (107 în 2013, 92 în 2012) de huliganism, **36** (29 în 2013, 50 în 2012) privind infracțiuni de corupere și trafic de influență, **38** (42 în 2013, 61 în 2012) de abuz și exces de putere, **23** (17 în 2013, 11 în 2012) privind acte de tortură, **76** (93 în 2013, 60 în 2012) privind infracțiuni militare, **27** (24 în 2013, 30 în 2012) privind infracțiuni contra justiției, alte categorii de infracțiuni.

În procedura acordului de recunoaștere a vinovăției au fost deferite justiției **80** (123 în 2013, 308 în 2012) cauze penale privind comiterea a **98** (155 în 2013, 381 în 2012) infracțiuni.

Coraportul cauzelor penale aferent categoriilor de infracțiuni care au fost trimise în judecată în anii 2013 și 2014

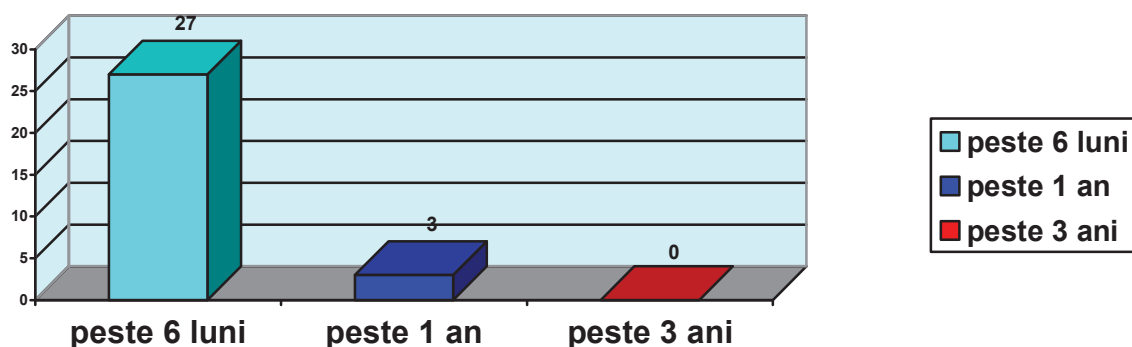

Coraportul cauzelor penale finalizate în 2014 cu rechizitoriu

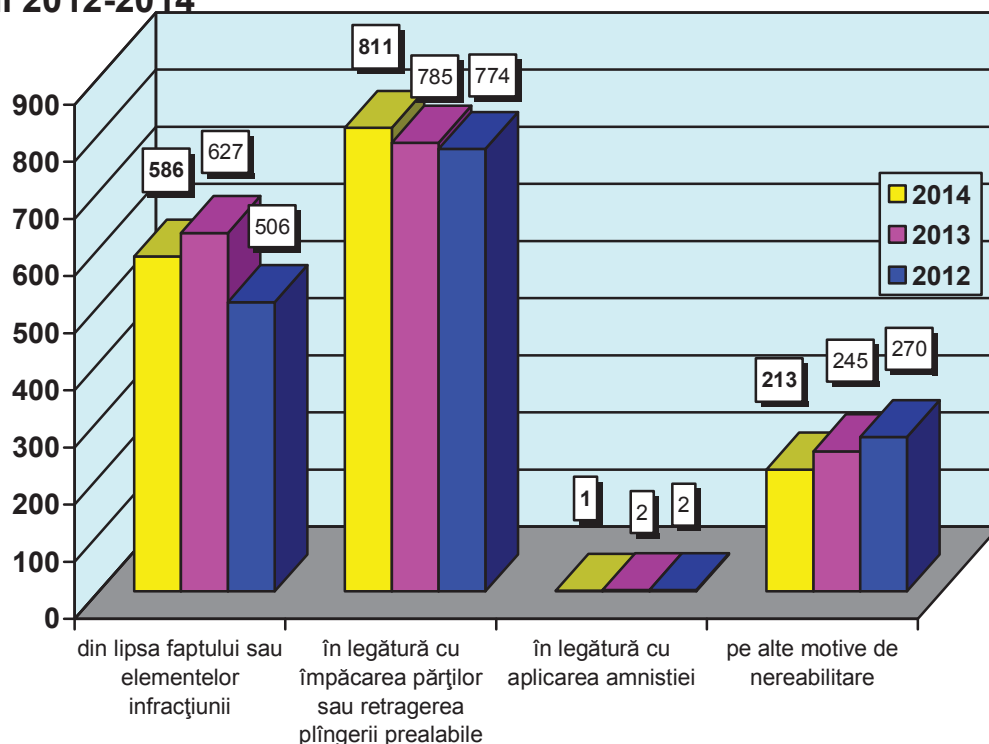
Sub aspectul termenului rezonabil al urmăririi penale, în perioada de referință au fost finalizate cu întocmirea rechizitoriului și expediate în instanța de judecată cauze penale pe care termenul de urmărire a durat mai mult de 6 luni, 1 an și 3ani, după cum urmează:

Termenele de urmărire penală pe cauzele trimise în judecată în 2014 (exercitarea urm. penale)

A fost clasată și încetată urmărirea penală în **1618** cauze (1662 în 2013, 1562 în 2012), inclusiv în **586** (627 în 2013, 506 în 2012) cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii, **811** (785 în 2013, 774 în 2012) cauze în legătură cu împăcarea părților și retragerea plângerii prealabile, **1** (2 în 2013, 2 în 2012) cauze în baza actului de amnistie și **213** (245 în 2013, 270 în 2012) cauze din alte motive de nereabilitare, inclusiv în legătură cu liberarea de răspundere penală și tragere la răspundere contravențională în baza art.55 din Codul penal.

Încetarea urmăririi penale, clasarea cauzelor penale dispusă de procurori la exercitarea urmăririi penale în anii 2012-2014

Condiționat a fost suspendată urmărirea penală în **9** (9 în 2013, 7 în 2012) cauze. Procurorii au dispus suspendarea urmăririi penale, în baza art.287¹ din Codul de procedură penală, în **329** (273 în 2013, 258 în 2012) cauze, inclusiv în **177** (126 în 2013, 116 în 2012) cauze în legătură cu eschivarea persoanelor de la urmărirea penală și în **150** (142 în 2013, 140 în 2012) cauze în legătură cu neidentificarea autorilor infracțiunilor. În gestiunea procurorilor au rămas **926** (964 în 2013, 818 în 2012) cauze, în care sînt bănuite și/sau învinuite **533** (534 în 2013, 484 în 2012) persoane.

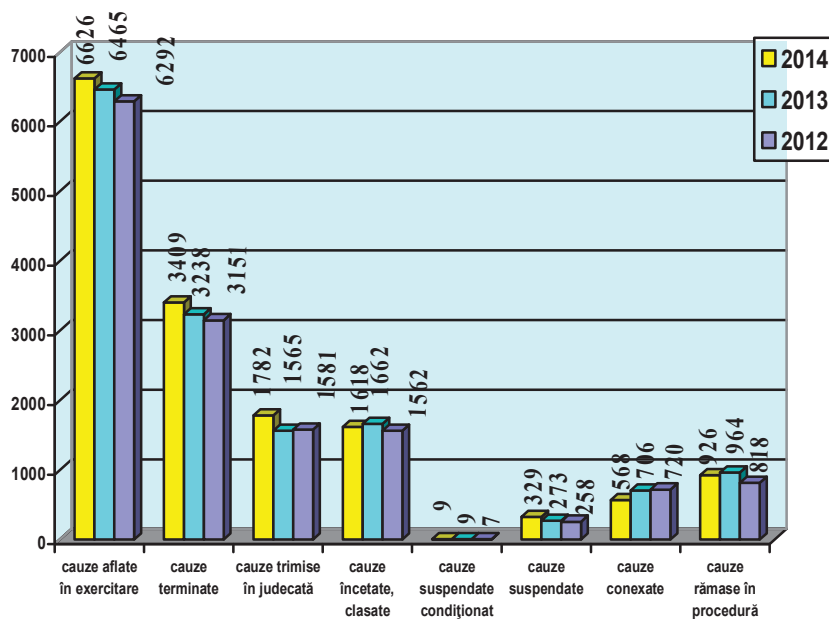
Activitatea în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii doi ani, este redată prin următoarele date cuprinse în tabelul ce urmează:

	Exercitarea urmăririi penale	anul 2014	anul 2013	anul 2012
1.	urmăriri penale exercitate	6626	6465	6292
2.	cauze terminate	3409	3238	3151
3.	cauze încetate, clasate	1618	1662	1562
<i>a</i>	<i>din lipsa elementelor infracțiunii</i>	<i>586</i>	<i>627</i>	<i>506</i>
<i>b</i>	<i>pe împăcare</i>	<i>811</i>	<i>785</i>	<i>774</i>
<i>c</i>	<i>pe amnistie</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>e</i>	<i>pe alte motive de nereabilitare</i>	<i>213</i>	<i>245</i>	<i>270</i>
4.	cauze trimise în judecată	1782	1565	1581

	<i>infracțiuni incriminate</i>	2118	1920	1949
	<i>în privința minorilor</i>	979	790	819
	<i>persoane inculpate</i>	2470	2183	2153
	<i>în privința polițiștilor</i>	34	22	53
	<i>în procedură flagrantă</i>	-	1	1
	<i>cu acord de recunoaștere a vinov.</i>	80	123	308
5.	cauze conexate	568	706	720
6.	cauze suspendate condiționat	9	9	7
7.	cauze suspendate	329	273	258
	<i>pe eschivare</i>	177	126	116
	<i>neidentificarea făptuitorilor</i>	150	142	140
8.	cauze rămase în gestiune	926	964	818
	<i>cu persoane bănuite, învinuite</i>	533	534	484
9.	plângeri examinate, privind contestarea acțiunilor procurorilor / admise	2127/ 397	2314/ 557	2272/ 629

Aspecte vizînd cauzele în care urmărirea penală este exercitată de procuratură

**Exercitarea urmăririi penale
în anii 2012-2014**

La compartiment se relevă că pe anumite categorii de infracțiuni nu este suficient de motivat ca anume procurorul să exercite nemijlocit urmărirea penală, fiind suficient ca el să conducă această activitate. Astfel, se impune necesitatea de revizui prevederile legislative și normative, asigurând ca în majoritatea cauzelor simple urmărirea penală să fie efectuată de către organul de urmărire penală, iar procuratura să se concentreze în exercitarea urmăririi penale pe cauze de importanță și rezonanță social-sporită, care afectează domenii ale vieții sociale, securitatea statului etc.

3.3. Conducerea urmăririi penale

Evaluând acest segment de activitate consemnăm că procurorii au condus urmărirea penală în **61552** (55448 în 2013, 53608 în 2012) cauze, dintre care au terminat cercetările pe **23615** (20363 în 2013, 19639 în 2012) cauze.

Au fost expediate instanței de judecată cauze penale **12017** (9848 în 2013, 9959 în 2012) privind comiterea a **13170** (11034 în 2013, 11512 în 2012) infracțiuni de către **13324** (11107 în 2013, 11434 în 2012) persoane.

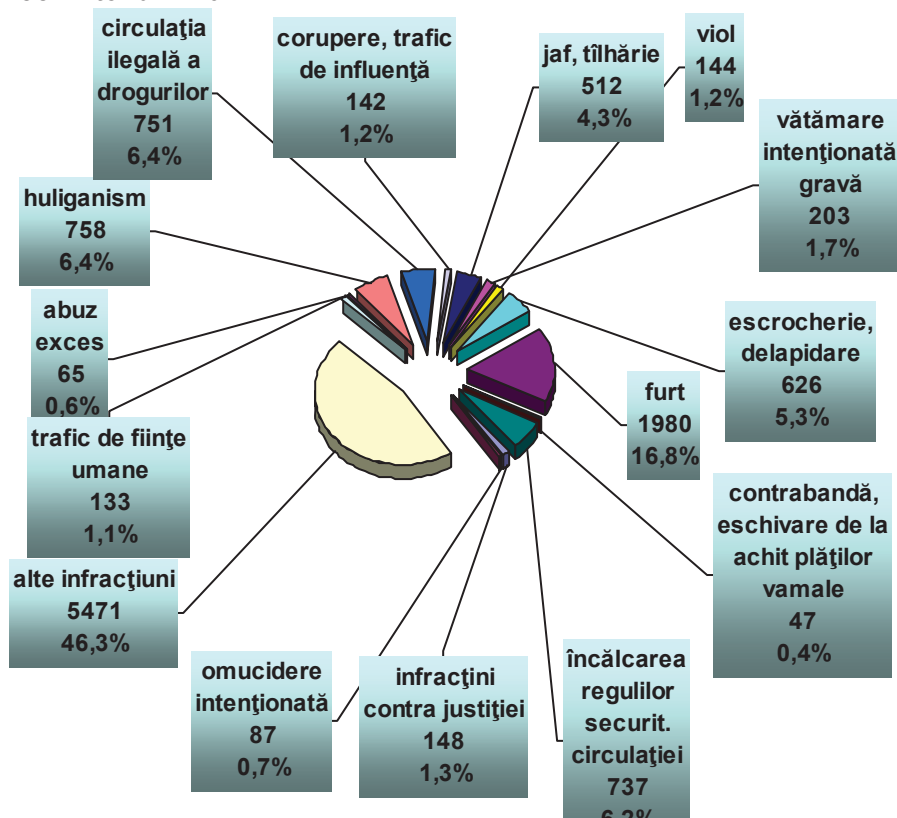
La acest compartiment al raportului menționăm că procurorii s-au conformat directivelor Procuraturii Generale și au întreprins măsuri pentru a exclude unele practici negative, care au persistat în perioadele precedente, când pentru acumularea de indici statistici se recurgea la trimiterea, în paralel, a mai multor cauze penale în judecată în privința aceluiași persoane pentru mai multe infracțiuni. În perioada de raport au fost conexe **2690** (2490 în 2013, 3103 în 2012) cauze, ceea ce explică și decalajul mare dintre numărul de cauze trimise în judecată și cel al infracțiunilor incriminate persoanelor inculpate.

Justiției au fost deferite **87** (112 în 2013, 78 în 2012) cauze despre omucideri intenționate, **133** (112 în 2013, 179 în 2012) despre **trafic de ființe umane și copii**, **203** (191 în 2013, 201 în 2012) despre cazuri de **vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății**, **144** (128 în 2013, 146 în 2012) despre **viol**, **3139** (2875 în 2013, 3215 în 2012) despre infracțiuni **contra patrimoniului**, **751** (688 în 2013, 940 în 2012) despre **circulația ilegală a drogurilor**, **68** (36 în 2013, 47 în 2012) despre **evaziuni fiscale și infracțiuni financiar-bancare**, **47** (43 în 2013, 43 în 2012) despre **contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale**, **737** (775 în 2013, 706 în 2012) despre **încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere**, **758** (606 în 2013, 613 în 2012) despre **huliganism**, **142** (101 în 2013, 101 în 2012) despre **infracțiuni de corupție și trafic de influență**, **65** (60 în 2013, 54 în 2012) despre **abuz și exces de putere**, **148** (115 în 2013, 83 în 2012) despre infracțiuni **contra justiției**, alte categorii de infracțiuni.

Utilizarea procedurilor speciale denotă următorii indicatori:

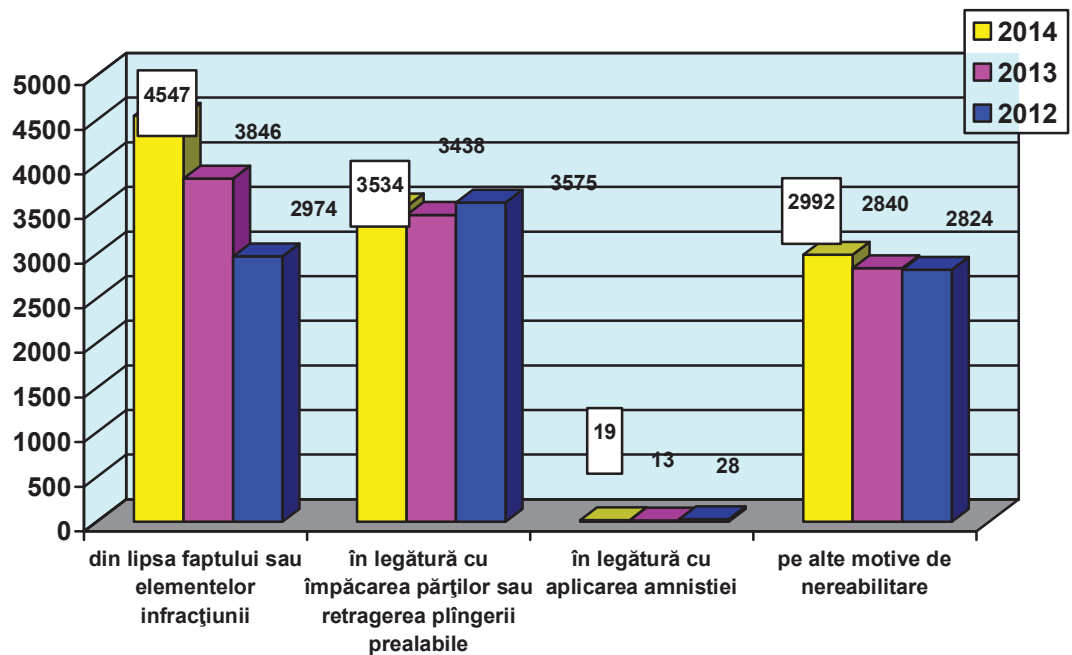
- în procedură flagrantă au fost urmărite și deferite justiției **7** (6 în 2013, 16 în 2012) cauze;
- cu încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției **618** (867 în 2013, 2280 în 2012) cauze penale.

Coraportul cauzelor penale care au fost finalizate cu rechizitoriu în 2014

A fost clasată și încetată urmărirea penală în **11126** cauze (10130 în 2013, 9431 în 2012), inclusiv în **4547** (3846 în 2013, 2974 în 2012) cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii, **3534** (3438 în 2013, 3575 în 2012) cauze în legătură cu împăcarea părților și retragerea plângerii prealabile, **19** (13 în 2013, 28 în 2012) cauze în baza actului de amnistie și **2992** (2840 în 2013, 2824 în 2012) cauze din alte motive de nereabilitare, inclusiv în legătură cu liberarea de răspundere penală și tragere la răspundere contravențională în baza art.55 din Codul penal.

Soluțiile de încetare a urmăririi penale sau clasare a cauzelor penale de către procurori la conducerea urmăririi penale în anii 2012-2014

Urmărirea penală a fost suspendată condiționat în **474** (399 în 2013, 249 în 2012) cauze.

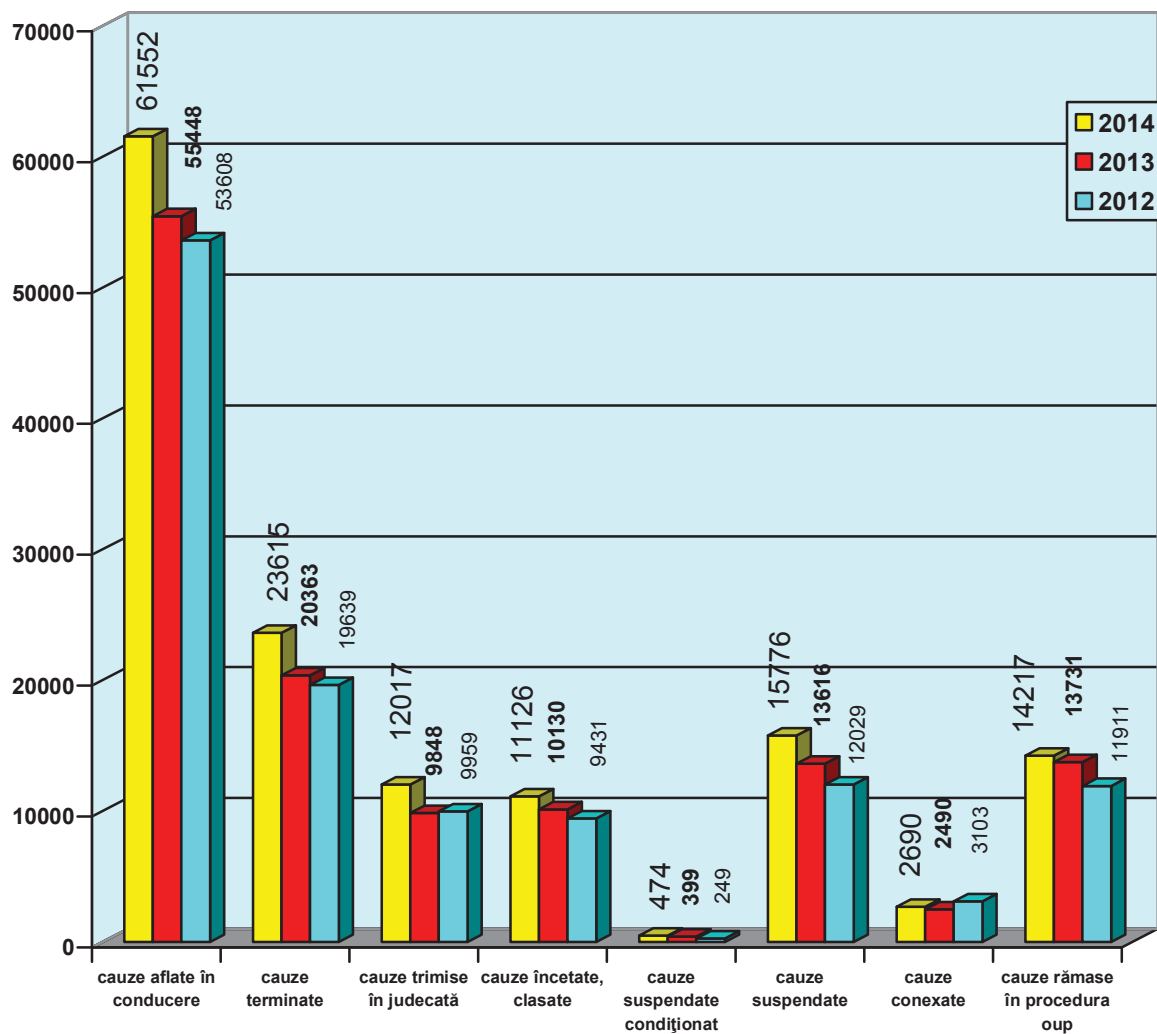
De asemenea, procurorii au dispus suspendarea urmăririi penale în baza art.287¹ din Codul de procedură penală în **15776** (13616 în 2013, 12029 în 2012) cauze, inclusiv în **2132** (1514 în 2013, 1428 în 2012) cauze în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală și în **13637** (12100 în 2013, 10600 în 2012) cauze pe motivul neidentificării făptuitorului. În gestiunea organelor de urmărire penală au rămas **14217** (13731 în 2013, 11911 în 2012) cauze, în care sînt bănuite și învinuite **5231** (4951 în 2013, 4241 în 2012) persoane.

Activitatea efectuată în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii trei ani este redată statistic prin următoarele cifre reflectate în tabelul și diagramele ce urmează:

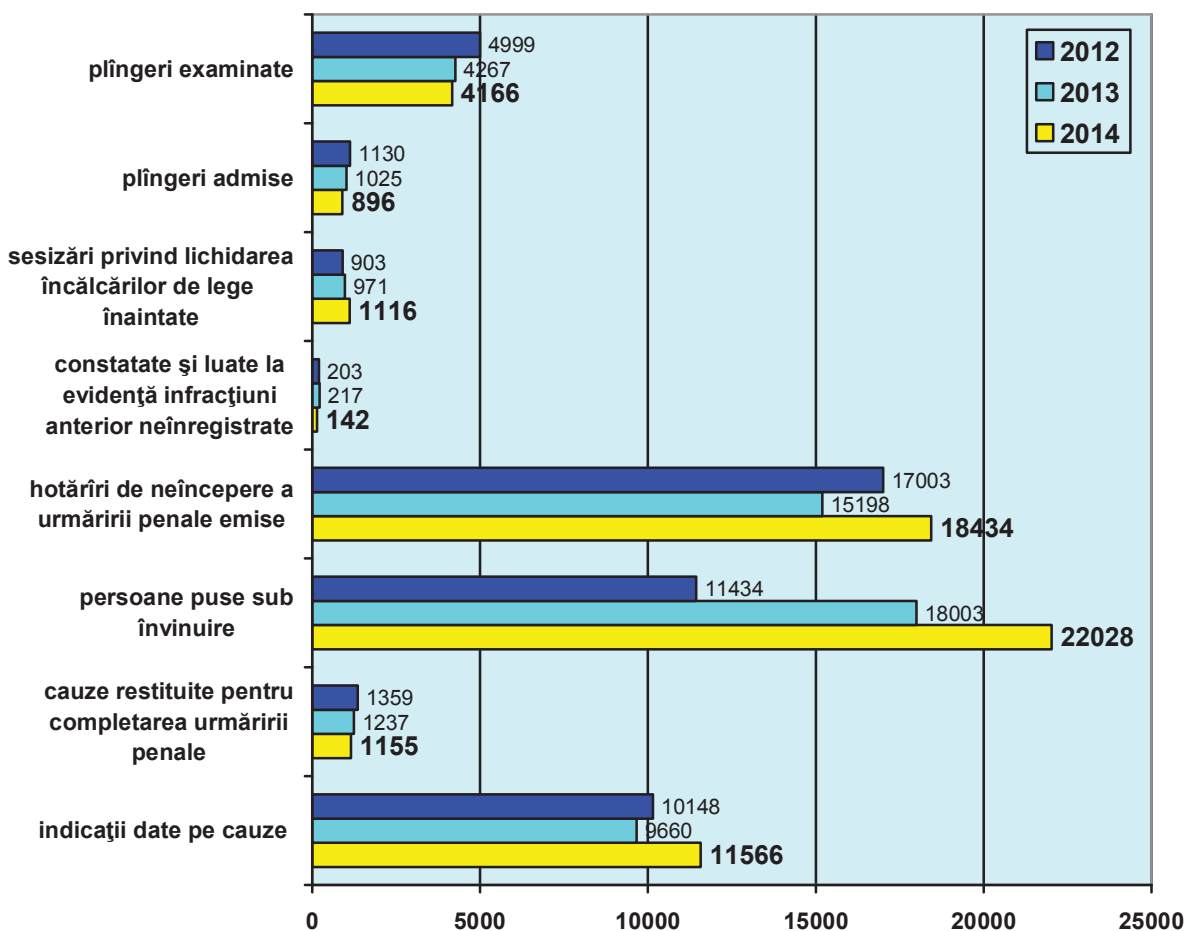
	Conducerea urmăririi penale	anul 2014	anul 2013	anul 2012
1.	urmăriri penale conduse	61552	55448	53608
2.	hotărâri de neîncepere a urmăririi penale	18434	15198	17003
3.	cauze terminate	23615	20363	19639
4.	cauze încetate, clasate	11126	10130	9431
a	<i>din lipsa elementelor infracțiunii</i>	4547	3846	2974
b	<i>pe împăcare</i>	3534	3438	3575
c	<i>pe amnistie</i>	19	13	28
d	<i>pe alte motive de nereabilitare</i>	2992	2840	2824

5.	cauze trimise in judecata	12017	9848	9959
	<i>Infracțiuni incriminate</i>	<i>13170</i>	<i>11034</i>	<i>11512</i>
	<i>persoane inculpate</i>	<i>13324</i>	<i>11107</i>	<i>11434</i>
	<i>în procedură flagrantă</i>	<i>7</i>	<i>6</i>	<i>16</i>
	<i>cu acord de recunoaștere a vinovăției</i>	<i>618</i>	<i>867</i>	<i>2280</i>
6.	cauze conexe	2690	2490	3103
7.	cauze suspendate condiționat	474	399	249
8.	cauze suspendate	15776	13616	12029
	<i>pe eschivare</i>	<i>2132</i>	<i>1514</i>	<i>1428</i>
	<i>pe neidentificarea făptuitorului</i>	<i>13637</i>	<i>12100</i>	<i>10600</i>
9.	cauze rămase în gestiune	14217	13731	11911
	<i>cu persoane bănuite, învinuite</i>	<i>5231</i>	<i>4951</i>	<i>4241</i>
10.	indicații scrise date pe dosare	11566	9660	10681
11.	cauze restituite pentru completarea urmăririi	1155	1237	1359
12.	respinse propuneri de punere a persoanelor sub învinuire	210	141	155
13.	respinse propuneri de scoatere a persoanelor sub urmărire	32	29	18
14.	persoane puse sub învinuire	22028	18003	11434
15.	constatate și luate la evidență infracțiuni anterior neînregistrate	142	217	203
16.	sesizări înaintate	1116	971	903
17.	plângeri examinate, privind contestarea acțiunilor organelor de urmărire penală / admise	4166/ 896	4267/ 1025	4999/ 1130

Coraportul datelor privind conducerea urmării penale în perioada anilor 2012-2014

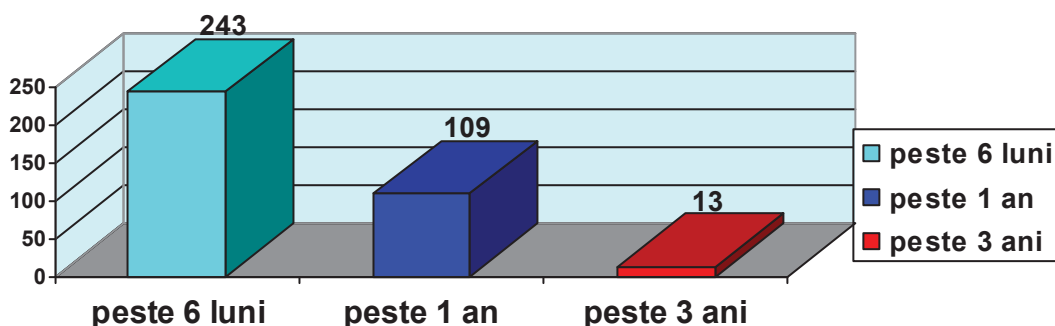

Coraportul datelor privind activitățile exercitate de procurori la conducerea urmăririi penale în 2012-2014

Analizând informațiile cu privire la respectarea termenelor rezonabile la etapa urmăririi penale, denotă că în perioada de referință au fost finalizate cauze penale cu întocmirea rechizitoriului și expediate în instanța de judecată, după cum urmează:

Termenele de urmărire penală pe cauzele penale deferite justitiei in anul 2014 (conducerea urm. penale)

Articolul 6.1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale statuează exigența examinării într-un termen rezonabil a fiecărui caz de infracțiune. Studiul în acest domeniu, reieșind din statisticile despre cauzele penale rămase în procedură la 01.01.2015 cu termene de peste 6 luni de zile,

a relevat că problema tergiversării urmăririi penale în țară există, este destul de stringentă, are la bază multiple condiții și impune o reacție imediată, promptă și constructivă.

În acest sens, organele procuraturii întreprind măsuri îndreptate spre organizarea și gestionarea eficientă a activității de conducere și exercitare a urmăririi penale, în scopul dat procurorii conducători au luat la un control strict desfășurarea urmăririi penale pe cauze specificate cu verificarea sistematică a acțiunilor de urmărire penală efectuate și termenului de realizare cu dispunerea indicațiilor necesare în vederea accelerării investigațiilor.

La fel, constatând tergiversarea urmăririi penale, procurorii intervin cu sesizări prin care solicită luarea măsurilor urgente în vederea lichidării încălcărilor depistate, înlăturării cauzelor și condițiilor care le-au determinat, precum și sancționarea disciplinară a ofițerilor de urmărire penală care au comis încălcările respective.

3.4. Criminalitatea juvenilă

Tendențele și structura delicvenței juvenile denotă o dinamică relativ constantă pe parcursul ultimilor 5 ani, în anul 2012 fiind înregistrată o ușoară creștere a numărului cauzelor penale pornite, comparativ cu perioada analogică a anului 2010. Circa 80-85% din infracțiunile comise de minori sunt cele patrimoniale. Constant este infracționalismul juvenil îndreptat contra vieții și sănătății persoanei, ordinii publice.

În privința minorilor au fost pornite **2264** (2143 în 2013, 2110 în 2012) urmăririi penale, fiind reținuți **16** (în 2013 – 35) minori. Cercetările au fost terminate în **1969** (1776 în 2013, 1769 în 2012) cauze care au privit **2206** (2037 în 2013, 2055 în 2012) infracțiuni comise de minori. În instanța de judecată cu rechizitoriu au fost trimise **979** (790 în 2013, 819 în 2012) dosare care au privit **1199** (1015 în 2013, 1060 în 2012) crime, în **2** (2 în 2013, 4 în 2012) cauze s-a dispus suspendarea condiționată a urmăririi penale, iar **988** (984 în 2013, 946 în 2012) cauze în privința **1005** (1020 în 2013, 991 în 2012) infracțiuni au fost încetate, inclusiv **85** (96 în 2013, 73 în 2012) din lipsa în acțiunile minorilor a faptului sau elementelor infracțiunii, iar majoritatea pe motive de nereabilitare: în baza art.109 CP, urmare a împăcării părților, și în baza art.104 CP, cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ.

Analiza situației privind asigurarea protecției copilului împotriva infracțiunilor, constată, indici statistici în creștere. Astfel, **în anul 2014 victime ale infracțiunilor au fost 1122 copii**, în timp ce în 2013 au fost comise față de copii 892 infracțiuni. Spre regret, rămâne încă destul de mare numărul copiilor victime ale abuzului sexual și violenței în familie, fiind respectiv urmărite penal 223 cazuri de abuz sexual și 145 cazuri de violență în familie asupra copiilor.

Pe parcursul perioadei de raport au fost reținuți 18 minori, arestul preventiv fiind aplicat în privința 13 minori (în 2013 – respectiv 35/24 minori).

La compartiment reiterăm, că ar fi binevenit de examinat posibilitatea revizuirii competenței exclusive a procurorului de a exercita urmărirea penală în privința infracțiunilor comise de minori prin renunțarea la aceasta și revenirea la practica de conducere a urmăririi penale pe astfel de cauze, în vederea realizării calitative a competențelor ce revin la zi procurorilor, or investigarea acestor categorii de infracțiuni nu prezintă dificultăți și poate fi realizată de către reprezentanții organelor de urmărire penală sub controlul și conducerea procurorului.

Totodată, se constată încă lipsa unei rețele adecvate de servicii de resocializare și reabilitare a copiilor victime ale abuzului și violenței. Această activitate continuă să rămână preponderent pe seama organizațiilor non-guvernamentale, care acordă sprijin și asistență psihologică profesională, însoțită și de plasament provizoriu a copiilor aflați în dificultate.

3.5. Combaterea corupției

În realizarea aspirațiilor de integrare europeană a Republicii Moldova, combaterea corupției, în special a celei la nivel înalt, constituie unul din obiectivele de bază, fiind preluat de un șir de documente de politici și planuri de acțiuni, atât la nivel național, cât și instituțional.

În contextul Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, în 2013 a fost inițiată elaborarea Concepției de reformare a Procuraturii, care la 03.07.2014 a fost adoptată de către Parlament.

Printre pilonii Strategiei de reformă a sectorului justiției se numără și cel al integrității actorilor sectorului justiției, care are drept obiectiv specific promovarea și implementarea principiului toleranței zero pentru manifestările de corupție în sectorul justiției. Cele mai importante modificări legislative în 2014 au fost realizate anume în acest domeniu, prin adoptarea de către Parlament a pachetului legislativ, intrat în vigoare la 25.02.2014, care a vizat introducerea instituției testării integrității profesionale a unor agenți publici, în special a procurorilor și judecătorilor ca actori ai actului de justiție, dar și înăsprirea sancțiunilor pentru actele de corupție, excluderea liberării de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională pentru traficul de influență, introducerea instituției confiscării extinse și a îmbogățirii ilicite drept componentă de infracțiune.

Urmărirea penală pe cazuri de corupție

Pe parcursul anului 2014 organele Procuraturii și organele de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție au pornit **379** de cauze penale privind infracțiuni de corupție, comparativ cu 350 de cauze în 2013. Din acestea **188** cauze au vizat coruperea pasivă, **69** cauze privind coruperea activă, **118** cauze privind traficul de influență, **3** cauze privind luarea de mită, **1** cauză privind darea de mită. În același timp, **203** de cauze au fost pornite pentru comiterea infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu, comparativ cu 283 în anul 2013, și **226** de cauze privind comiterea infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, comparativ cu 246 în anul 2013.

Din numărul total al cauzelor penale aflate în gestiunea organelor Procuraturii și organelor de urmărire penală ale Centrului Național Anticorupție și Ministerul Afacerilor Interne, pe parcursul anului 2014 au fost **deferite justiției 282 cauze** în privința a **386 persoane**, comparativ cu doar 232 cauze în privința a 286 persoane în perioada anului 2013. Astfel, din cele 282 de cauze

- 67 de cauze au fost remise judecătii în privința a 116 de persoane pentru comiterea infracțiunii de corupere pasivă (comparativ cu 59 de cauze în privința a 71 de persoane în 2013);

- 24 de cauze în privința a 26 de persoane privind comiterea infracțiunii de corupere activă (comparativ cu 20 de cauze în privința a 24 de persoane);

- 84 de cauze în privința a 104 de persoane privind comiterea infracțiunii de trafic de influență (comparativ cu 50 de cauze în privința a 51 de persoane);
- 4 cauze în privința a 6 persoane privind comiterea infracțiunii de luare de mită (în 2013 nefiind remisă vreo cauză justiției privind această infracțiune);
- 55 de cauze în privința a 57 de persoane privind comiterea infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu (comparativ cu 57 de cauze în privința a 75 de persoane în 2013);
- 48 de cauze în privința a 77 de persoane privind comiterea infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (comparativ cu 45 de cauze în privința a 63 de persoane în 2013).

Din numărul total al celor 282 de cauze penale, **75** (sau 27%) au fost investigate nemijlocit de către procurori, 181 (sau 64%) de către Centrul Național Anticorupție și 26 (sau 9%) de către Ministerul Afacerilor Interne sub conducerea procurorilor.

În contextul reformării instituției imunității judecătorilor, ca rezultat al modificării în 2012 a prevederilor referitor la inviolabilitatea judecătorului din Legea nr.544 din 20.07.95 cu privire la statutul judecătorului, a devenit posibil, în condiții de confidențialitate și în timp restrâns, de a reacționa la informațiile despre săvârșirea infracțiunilor de corupție de către judecători prin pornirea urmăririi penale în lipsa acordului Consiliului Superior al Magistraturii în cazul săvârșirii de către judecător a infracțiunilor specificate la art.243, 324, 326 și 330² din Codul penal.

Astfel, de la intrarea în vigoare a noilor prevederi legale care restrâng imunitatea magistraților, Procuratura anticorupție a remis instanțelor de judecată patru cauze penale în privința a patru judecători pentru comiterea coruperii pasive, trei din ei fiind reținuți în flagrant imediat după primirea mijloacelor bănești. În privința a doi din aceștia instanțele de fond deja au pronunțat sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei închisorii pe termene de 7 și, respectiv, 8 ani, în fiecare caz cu amendă și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice.

Pentru infracțiuni conexe actelor de corupție 2 cauze în privința unui magistrat s-au aflat pe rolul instanței judecătorești de fond, 1 cauză în privința altui magistrat achitat în prima instanța s-a aflat pe rol în instanța de apel, într-o altă cauză instanța de apel l-a condamnat pe un alt magistrat achitat de instanța de fond, iar într-o cauză în privința unui magistrat, după examinarea în 2014 în ordine de recurs, a rămas irevocabilă sentința de condamnare a instanței de fond, prin care pe art.307 alin.(1) Cod penal magistratul a fost condamnat la amendă 400 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în sistemul justiției și organelor de drept pe un termen de 5 ani.

Urmează de menționat aparte faptul că în anul 2014 pe rolul instanțelor de judecată de fond s-au aflat la examinare și 4 cauze penale pentru acte de corupție în privința a **4 procurori**, trei din acestea fiind inițiate și remise instanțelor în 2014.

Deoarece amploarea fenomenului corupției depășește hotarele naționale, combaterea acestuia urmează să se realizeze prin consolidarea eforturilor comune a statelor și a organismelor internaționale.

Cu titlu de exemplu, urmează de menționată cauza penală pornită pe faptul coruperii pasive a colaboratorilor vamali și ai poliției de frontieră de la hotarul cu România, în cadrul căreia la 30.05.2013 a fost constituită o echipă comună de investigații, din reprezentanții organelor de drept al celor două țări, care au acționat

în același timp întru reținerea persoanelor implicate în schema criminală, percheziționarea acestora, a domiciliilor și a mijloacelor lor de transport. Ca rezultat, 24 colaboratori vamali și 18 colaboratori ai poliției de frontieră au fost deferiți justiției la începutul anului 2014. Deși în cadrul perchezițiilor la mulți din aceștia au fost depistate sume considerabile de mijloace bănești, în baza prezumției constituționale privind dobândirea licita a averii și în lipsa reglementărilor privind confiscarea extinsă și îmbogățirea ilicită (intrate în vigoare la 25.02.2014), sumele respective au fost restituite proprietarilor.

Merită a fi menționat și cazul de corupere activă în proporții deosebit de mari, care vizează domeniul politic. Astfel, în rezultatul unor măsuri speciale de investigație în luna martie 2014 au fost demascate acțiunile ilegale de corupere activă a unui deputat în vederea determinării acestuia să părăsească fracțiunea parlamentară din care făcea parte, exprimate prin transmiterea în acest scop intermediarului a 250.000 dolari SUA și promisiunea oferirii a 5.000 dolari SUA lunar pentru promovarea în continuare a unor eventuale interese ale grupului de persoane pe care îl reprezentau. Totodată, în cadrul urmăririi penale au fost identificate la păstrare într-o instituție bancară pe numele uneia din cele două persoane o sumă de 500.000 euro cu proveniență dubioasă. Cauza se află la etapa examinării judiciare, care continuă o perioadă îndelungată, deși Procuratura Anticorupție a finalizat urmărirea penală în regim de celeritate.

În 2014, de către Procuratura anticorupție au fost deferite justiției:

- cauza penală de învinuire a unui șef-adjunct de Direcție antifraudă fiscală din cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și a unui om de afaceri, care pe parcursul anului 2013 sistematic au extorcat și primit de la un administrator a trei societăți comerciale mijloace bănești, sumele cărora variau între 100.000 – 150.000 lei MD, pentru asigurarea protecției și bune desfășurări a activității economice a acestora, nereflectarea presupuselor încălcări în activitatea lor, precum și pentru eliberarea numărului necesar de facturi fiscale de strictă evidență, neanularea sumelor TVA parvenite în cont și neadmiterea verificărilor și controalelor fiscale în viitor;

- cauza penală de învinuire a șefului IFS Sîngerei pentru comiterea coruperii pasive;

- cauza penală de învinuire a fostului șef al Penitenciarului nr.9 pentru comiterea depășirii atribuțiilor de serviciu;

- cauzele penale de învinuire a ex-președintelui, a ex-vicepreședintelui și a membrilor comitetului de creditare SA "Banca de Economii" pentru încălcarea regulilor de creditare.

Este de menționat, că un factor obiectiv care determină succesul organelor de drept în combaterea corupției, în special a celei politice sau la nivel înalt, îl reprezintă atribuțiile legale la efectuarea activității / tehnicilor speciale de investigație. Or, în special aceste tehnici speciale de investigații reprezintă de cele mai dese ori unicele mijloace de documentare a infracțiunilor de corupție și de administrare a probelor.

Neconcordanța reglementărilor activității speciale de investigații cu drepturile persoanei cu statut de bănuit a determinat stabilirea începând cu 27.10.2012 a unei practici judiciare de respingere a autorizării interceptării convorbirilor și imaginilor între declarant și bănuit. În rezultatul insistenței Procuraturii Generale asupra elaborării în cadrul unui grup de lucru mixt și promovării de către Ministerul Justiției

a unui proiect de lege care să excludă carențele legislative, această practică a fost exclusă abia prin Legea nr.39 din 29.05.2014, în vigoare din 27.06.2014.

Examinarea judiciară a cauzelor de corupție

Datele statistice privind sentințele adoptate în cauzele penale și categoriile de pedepse aplicate constituie cel mai important criteriu de stabilire a eficienței măsurilor întreprinse de către organele de drept în vederea combaterii criminalității.

În acest sens, urmează de menționat că din 161 de sentințe pronunțate în anul 2014 în privința a 179 persoane, în cauzele de corupție și conexe corupției, în care Procuratura anticorupție a reprezentat învinuirea în numele statului, 114 sentințe de condamnare (71%) au fost pronunțate în privința a 121 (68%) persoane, 22 sentințe de încetare (14%) în privința a 32 (18%) persoane și 24 sentințe de achitare (15%) în privința a 25 (14%) persoane.

Printre cauzele penale privind infracțiunile de corupție și infracțiunile conexe celor de corupție examinate în fond predomină cele privind traficul de influență (61 de cauze sau 38%), coruperea pasivă (40 de cauze sau 25%), urmate de cele privind excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (15 cauze sau 9%), abuzul de putere sau abuzul de serviciu (11 cauze sau 7%) și coruperea activă (9 cauze sau 6%).

Urmare a reprezentării acuzării de stat pe cauzele penale de corupție și conexe acesteia pe parcursul anului 2014 de către instanțele de judecată au fost pronunțate următoarele categorii de pedepse:

- pedeapsa închisorii cu executare – în privința a 7 persoane;
- pedeapsa închisorii cu executare cu amendă – în privința a 12 persoane;
- pedeapsa închisorii cu suspendare – în privința a 24 persoane;
- pedeapsa închisorii cu suspendare cu amendă – în privința a 13 persoane;
- pedeapsa amenzii – în privința a 65 persoane;
- pedeapsa complementară a privării de dreptul de a ocupa funcții sau de a desfășura o activitate – în privința a 61 persoane.

La stabilirea acestor pedepse, instanțele de judecată în 12 cazuri au aplicat o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege potrivit prevederile art.79 Cod penal. Cât privește sentințele de încetare, din cele 24 sentințe 18, inclusiv 7 pentru comiterea traficului de influență, au fost dispuse în baza art.55 Cod penal, 4 în temeiul expirării termenului de prescripție, 1 sentință pe motivul existenței altor circumstanțe ce exclud urmărirea penală și 1 sentință pe temeiul că fapta constituie o contravenție.

Este de menționat că liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională potrivit art.55 Cod penal pentru comiterea traficului de influență mai este aplicabilă infracțiunilor comise până la 25.02.2014, când a intrat în vigoare Legea nr.326 din 23.12.2013, care a exclus acest drept discreționar al instanței pentru acest fel de infracțiuni.

În acest sens, Procuratura Generală a elaborat un proiect de lege care vine să excludă aplicarea liberării de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională și pentru infracțiunile prevăzute la art.181¹, 256, 303, 306 alin.(1), 307 alin.(1), 308 alin.(1) și alin.(2), 310, 314, 327 alin.(1), 328 alin.(1), 330², 332 alin.(1), 333 alin.(1), 334 alin.(1) și alin.(2), 335 alin.(1), 335¹ alin.(1) Cod penal.

Comparativ cu datele statistice pentru anul 2013 au fost înregistrate tendințe pozitive în ce privește eficiența actului justiției, exprimate prin:

- creșterea numărului de cauze penale finalizate în instanța de judecată de fond;
- creșterea ponderii numărului de persoane condamnate real la închisoare sau închisoare cu amendă;
- creșterea numărului de persoane condamnate cu aplicarea pedepsei complementare – privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de a exercita o activitate;
- scăderea numărului de sentințe de încetare cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională.

Deși pe parcursul anului 2014 la examinarea judiciară a infracțiunilor de corupție și conexe au fost înregistrate unele rezultate pozitive, totuși, pentru sporirea încrederii societății în actul justiției, pentru a avea o justiție echitabilă, pentru ca pedepsele penale pentru actele de corupție și conexe acesteia să-și atingă scopul, pentru aplicarea corectă și uniformă a legislației, se impune menținerea tendințelor existente, inclusiv a celei de înăsprire a practicii punitive.

3.6. Combaterea traficului de ființe umane

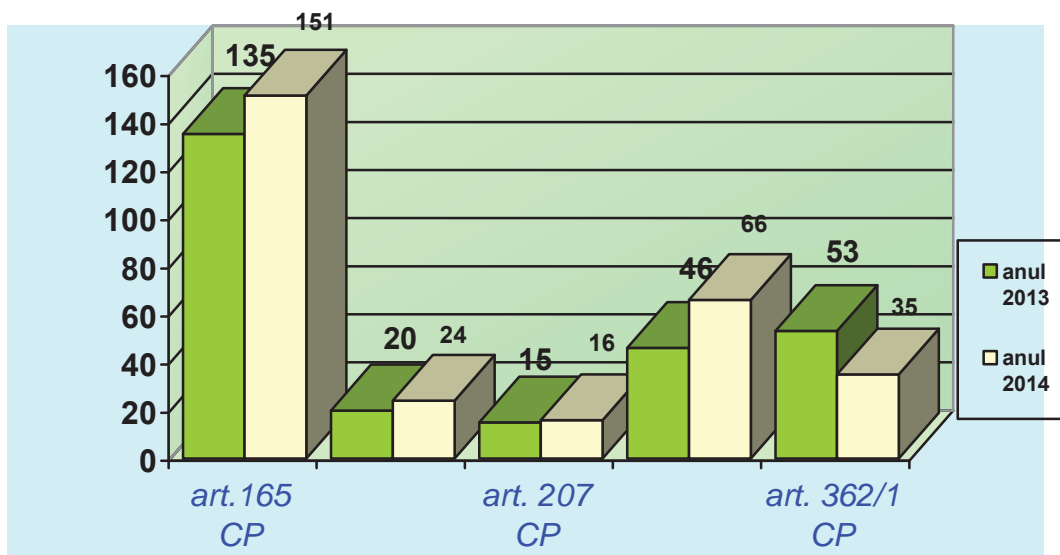
În anul 2014 procurorii au desfășurat activități în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane conform celor patru elemente ale politicilor anti-traffic recunoscute ca fundamentale la nivel internațional: protecție, parteneriat, pedepsire, prevenire.

În perioada de referință, în vederea coordonării activității desfășurate de către organele de drept în domeniul combaterii traficului de ființe umane, pe lângă Procurorul General au fost organizate 2 ședințe a Consiliului Coordonator, în cadrul cărora au fost abordate mai multe subiecte.

Concomitent, în activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, procurorii au colaborat cu reprezentanții sectorului neguvernamental, precum și cu organizațiile internaționale, printre care pot fi enumerate Centrul internațional „La Strada”, Centrul pentru combaterea traficului de femei, Ambasada SUA în Republica Moldova, Organizația Internațională pentru Migrațiune, Misiunea OSCE în Republica Moldova și altele.

În domeniul pedepsirii traficantilor de persoane, în special referindu-ne la urmărirea penală s-a constatat în total pe țară 292 infracțiuni ce se referă la categoria respectivă, inclusiv:

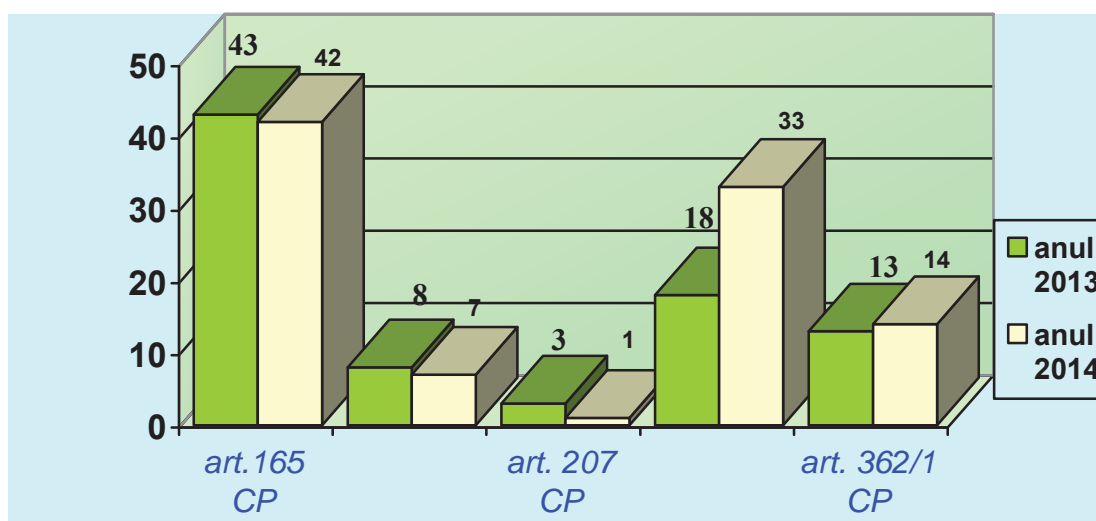
- trafic de ființe umane – 151 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 135);
- trafic de copii – 24 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 20);
- scoaterea ilegală a copiilor din țară – 16 (în perioada analogică a anului precedent 15);
- proxenetism – 66 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 46);
- organizarea migrațiunii ilegale – 35 infracțiuni (în perioada analogică a anului precedent 53).

În decursul anului 2014 urmărirea penală a fost terminată pe 116 cauze penale, dintre care 97 cauze penale au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanțele de judecată pentru examinare în fond, pe 18 cauze urmărirea penală a fost clasată, iar pe 1 cauză penală urmărirea a fost suspendată condiționat.

Din numărul total de 97 cauze penale trimise în judecată :

- 42 cauze penale se referă la infracțiunea de trafic de ființe umane (în perioada analogică a anului precedent 43) ;
- 7 cauze se referă la infracțiunea de trafic de copii (în perioada analogică a anului precedent 8) ;
- 1 cauză se referă la infracțiunea de scoatere ilegală a copiilor din țară (în perioada analogică a anului precedent 3);
- 33 cauze se referă la infracțiunea de proxenetism (în perioada analogică a anului precedent 18) ,
- 14 cauze se referă la infracțiunea organizarea migrației ilegale (în perioada analogică a anului precedent 13) .

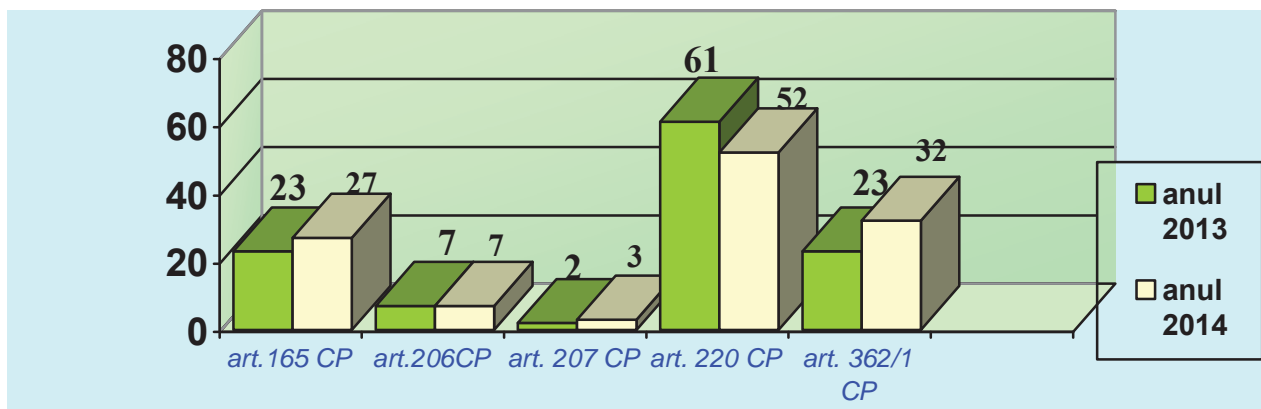
Fiind analizată practica judiciară pe parcursul anului 2014 în domeniul judecării

cauzelor penale cu privire la infracțiunile de trafic de ființe umane, se constată următoarea stare de fapt.

În perioada de referință instanțele de judecată au finisat examinarea a 121 cauze penale din categoria traficului de persoane, în privința a 166 inculpați (în perioada analogică a anului precedent 116 cauze 151 persoane), inclusiv:

- 27 cauze penale privind traficul de ființe umane în privința a 41 inculpați (în anul 2013 – 23 cauze/27 persoane);
- 7 cauze penale privind traficul de copii în privința 9 persoane (în anul 2013 – 7 cauze/ 12 persoane);
- 3 cauze privind scoaterea ilegală a copiilor din țară în privința a 3 persoane (în anul 2013– 2 cauze/2 persoane);
- 52 cauze penale de proxenetism în privința a 71 inculpați (în anul 2013 – 61 cauze/81 persoane);
- 32 cauze de organizarea migrației ilegale în privința a 42 persoane (în anul 2013 – 23 cauze/29 persoane).

Dinamica comparativă a numărului de sentințe pronunțate de către instanțele de judecată în anul 2014 și anul 2013 cu privire la cauzele ce sînt atribuite la categoria celor de trafic de persoane este redată de diagrama ce urmează:

Referindu-ne la categoriile de pedepse aplicate de către instanțele de judecată se poate constata, că din cele 166 persoane în privința cărora au fost pronunțate sentințe, 146 persoane au fost condamnate (inclusiv 3 persoane juridice), în privința a 13 persoane procesul a fost încetat, iar 7 persoane au fost achitate.

Din cele 146 de persoane condamnate, pedeapsa închisorii a fost aplicată față de 41 persoane, dintre care :

- 28 persoane au fost condamnate pentru comiterea traficului de ființe umane,
- 9 persoane pentru comiterea infracțiunii de trafic de copii,
- 2 persoană pentru comiterea infracțiunii de proxenetism;
- 2 persoane pentru organizarea migrației ilegale.

Totodată, față de 57 persoane a fost aplicată pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, din acestea :

- 6 persoane au comis trafic de ființe umane,
- 1 persoană a comis scoaterea ilegală a copiilor din țară,
- 48 persoane au comis proxenetism,
- 2 persoane pentru organizarea migrației ilegale.

Analizând cazurile de aplicare a pedepsei închisorii cu suspendarea executării

pedepsei pe dosarele de trafic de ființe umane, se constatat că din 6 sentințe de acest gen, 4 au fost contestate cu apel de către procurori.

În alte două cazuri a fost constatat, că una din persoanele condamnate avea la întreținere un copil în vârstă de până la 8 ani și nu prezenta pericol social sporit, iar a doua persoană fiind tot femeie anterior comiterii infracțiunii a fost victimă a unui caz de trafic, a recunoscut vina și a contribuit la descoperirea infracțiunii și judecarea cazului.

Amenda a fost aplicată ca pedeapsă pentru 48 persoane condamnate, inclusiv 1 persoană a comis scoaterea ilegală a copiilor din țară, 20 persoane fiind condamnate pentru comiterea proxenetismului, iar 27 persoane pentru comiterea infracțiunii de organizare a migrației ilegale.

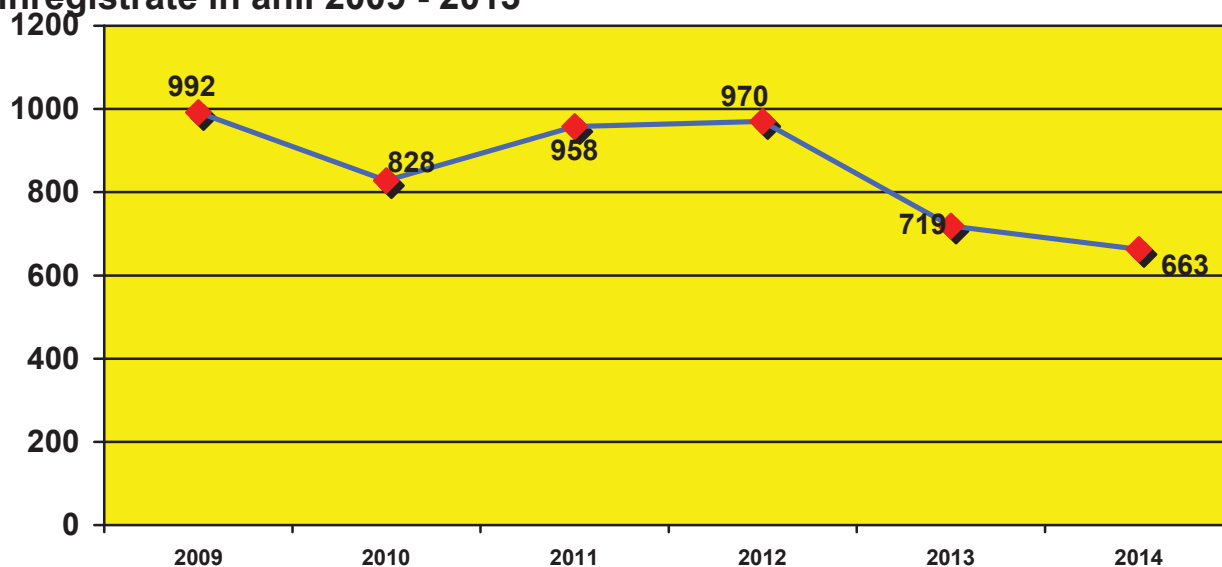
Un aspect important pentru diminuarea fenomenului traficului de ființe umane este prevenirea unor astfel de cazuri prin activități de monitorizare, campanii de conștientizare, educație și instruire.

3.7. Combaterea torturii și relelor tratamente

Analizând, în plan comparat cu anii precedenți, totalitatea sesizărilor despre tortură și alte rele tratamente parvenite în organele Procuraturii, în anul 2014 se constată că cantitativ situația s-a schimbat neesențial, înregistrându-se o micșorare nesemnificativă a numărului acestor sesizări (doar cu 56 sesizări mai puține) în comparație cu anul 2013, această scădere atingând cel mai jos nivel din perioada anilor 2009 – 2014 (a se vedea diagrama privind dinamica sesizărilor).

Perioada	Categoriile de sesizări înregistrate (conform articolelor din Codul penal):					Total:
	<i>art.309</i>	<i>art.166^l alin.(1), (2) (art.328 alin.(2), (3))</i>	<i>art.166^l alin.(3), (4) (art.309^l)</i>	<i>art.368</i>	<i>art.370 (cu aplicarea violenței)</i>	
anul 2009	22	630	310	-	30	992
anul 2010	19	491	284	2	32	828
anul 2011	43	587	295	26	7	958
anul 2012	18	518	391	37	6	970
anul 2013	20	533	130	36	-	719
anul 2014	7	534	88	34	-	663

Dinamica sesizărilor despre tortură, rele tratamente înregistrate în anii 2009 - 2013

Din datele statistice prezentate în tabelul de mai sus, observăm că ponderea sesizărilor despre rele tratamente și tortură, pe toate dimensiunile, se află într-o descreștere stabilă.

Astfel, este de menționat că dacă sesizările despre rele tratamente practic stagnează la aceleași cifre, atunci cele în care se reclamă actele de tortură sunt într-o reducere bruscă: de la 130 sesizări în 2013 la 88 în 2014, sau cu 42 de sesizări mai puține, ceea ce constituie o diferență de 32,4 %.

O tendință similară de scădere stabilă, din nou la toate compartimentele, se atestă și în cazul analizei categoriilor de sesizări în baza cărora a fost pornită urmărirea penală:

Perioada	Categoriile de sesizări în baza cărora a fost pornită urmărirea penală (conform art. din Codul penal):					Total cauze penale pornite:
	<i>art.309</i>	<i>art.166¹ alin.(1), (2); art.328 alin.(2), (3)</i>	<i>art.166¹ alin.(3), (4); art.309¹ (tortura)</i>	<i>art.368</i>	<i>art.370 (cu aplicarea violenței)</i>	
anul 2009	1	97	40	1	20	159
anul 2010	-	54	46	2	24	126
anul 2011	-	58	28	19	3	108
anul 2012	1	55	54	27	3	140
anul 2013	2	86	37	32	-	157
anul 2014	-	73	18	27	-	118

Pe parcursul anului 2014 procurorii au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în 527 cazuri, în comparație cu 540 în anul 2013, 796 în anul 2012, 775 în anul 2011, 671 în anul 2010 și – 837 în anul 2009. În anul 2014, în rezultatul examinării sesizărilor, a fost dispusă pornirea urmăririi penale în 118 cazuri, în 2013 – 157 cauze penale, 2012 – în 140 cauze penale, în 2011 – în 108 cauze penale, în 2010 – au fost pornite 126, iar în anul 2009 – 159 dosare.

Comparativ cu anul precedent, se constată că atât numărul sesizărilor a scăzut cât și numărul de dosare penale pornite. Dacă analizăm în comparație procentuală ponderea de pornire a urmăririi penale stabilim că în anul 2014 aceasta constituie 17,34% (în 2013 21,83%, în anul 2012 – 14%, în 2011 – 11%, în 2010 – 15%, în 2009 – 16%). Respectiv, prin aceasta se evidențiază stabilitatea cazurilor în care procurorii ori de câte ori există o bănuială rezonabilă că a fost comisă o infracțiune dispun pornirea urmăririi penale, fapt care corespunde atât prevederilor Codului de procedură penală cât și rigorilor jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

De asemenea, descrește numărul petițiilor admise de Procuratura Generală, adică sunt atestate mai puține încălcări ale prevederilor legislației din partea procurorilor.

Starea de fapt la capitolul examinării sesizărilor în baza art.274 din Codul de procedură penală de către procurorii responsabili de examinarea cazurilor de tortură și rele tratamente din procuraturile teritoriale și specializate după articolele din Codul penal și hotărârile adoptate pe parcursul anului 2014 se reflectă în următorul tabel:

art. din Codul penal	Numărul total al sesizărilor aflate în gestiunea procurorilor pe parcursul an.2014		Numărul hotărârilor de refuz adoptate în baza art.275 pct.1)-3) din CPP		Numărul hotărârilor de refuz adoptate în baza altor temeuri		Numărul cauzelor penale pornite		Numărul de sesizări rămase în procedură la 01.01.2015	
	sesizări	autose-sizări	sesizări	autose-sizări	sesizări	autose-sizări	sesizări	autose-sizări	sesizări	autose-sizări
art.309	3	4	2	4	1					
art.166 ¹ alin.(1)	165	145	146	133		2	16	6	3	4
art.166 ¹ alin.(2)	175	49	124	37	4		41	10	6	2
art.166 ¹ alin.(3)	28	28	22	28			5		1	
art.166 ¹ alin.(4)	22	10	10	7	2		10	3		
art.368	23	11	1	4			20	7	2	
TOTAL	416	247	305	213	7	2	92	26	12	6
	663		518		9		118		18	

Fiind analizată informația cu privire la derularea investigațiilor în cauzele penale privind pretinse rele tratamente și hotărârile adoptate pe acestea, se deduc următoarele cifre statistice:

articolul din Codul penal	cauze penale rămase în procedură	cauze penale pornite	cauze penale expediate în instanța de judecată	cauze penale încetate în baza art.275 pct.1-3 din CPP	cauze penale încetate în baza altor motive	cauze penale suspendate	cauze penale rămase în procedură la 01.01.2015
166/1 alin.(1)	16	22	3	11	-	6	18
166/1 alin.(2)	35	51	12	32	-	7	49

166/1 alin.(3)	8	5	1	11	-	1	8
166/1 alin.(4)	12	13	4	11	-	3	15
309 ¹	28		3	17		8	15
328	23		2	8		3	9
368	9	27	21	2	5	4	4
TOTAL	131	118	46	92	5	32	118

În perioada de raport s-a diminuat numărul sesizărilor înregistrate referitoare la tortură și alte rele tratamente, acestea având un total de 663 (a.2012 – 970, a.2013 - 719), ceea ce evident a condiționat și micșorarea numărului cazurilor când investigațiile efectuate de către procurori au luat forma urmăririi penale.

Pe parcursul anului 2014, per ansamblu au fost remise cu rechizitoriu în instanța de judecată 46 cauze penale, indice similar cu cel realizat în anul 2013, când au fost remise spre examinare instanței de judecată – 49 cauze penale.

În baza art.166/1 din Codul penal de către instanțele de fond au fost pronunțate 11 sentințe în privința la 19 persoane, inclusiv 7 sentințe de condamnare în privința la 12 polițiști. În baza art. 309¹ din Codul penal de către instanțele de fond au fost pronunțate 6 sentințe în privința la 10 inculpați. Pe art.328 alin.(2), (3) din Codul penal de către instanțele de fond au fost pronunțate 6 sentințe în privința la 10 colaboratori de poliție.

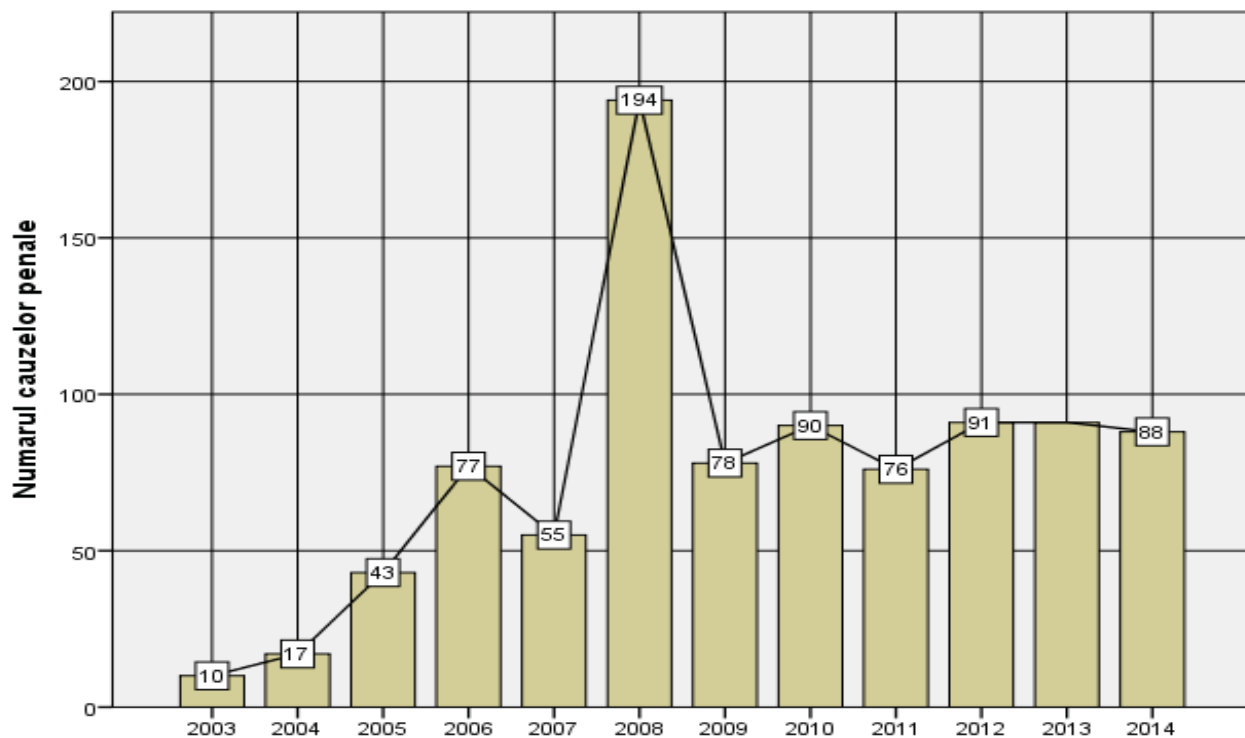
Cu referire la cauzele penale privind infracțiunile comise de către colaboratorii de poliție, urmare a evenimentelor din 7 aprilie 2009, în instanța de judecată au fost expediate 27 de cauze penale în privința a 46 colaboratori de poliție și a blogger-ului E. Baghirov din care: Instanțele de fond au pronunțat sentințe în 24 cauze în privința la 41 de polițiști. Irevocabile au devenit 13 sentințe în privința la 21 persoane.

3.8. Investigarea infracțiunilor în domeniul informaticii și de telecomunicații

Rolul care îi revine Procuraturii în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice este prevăzut de art.4 a Legii privind prevenirea și combaterea criminalității informatice nr.20 din 03.02.2009. Conform acesteia, Procuratura Generală:

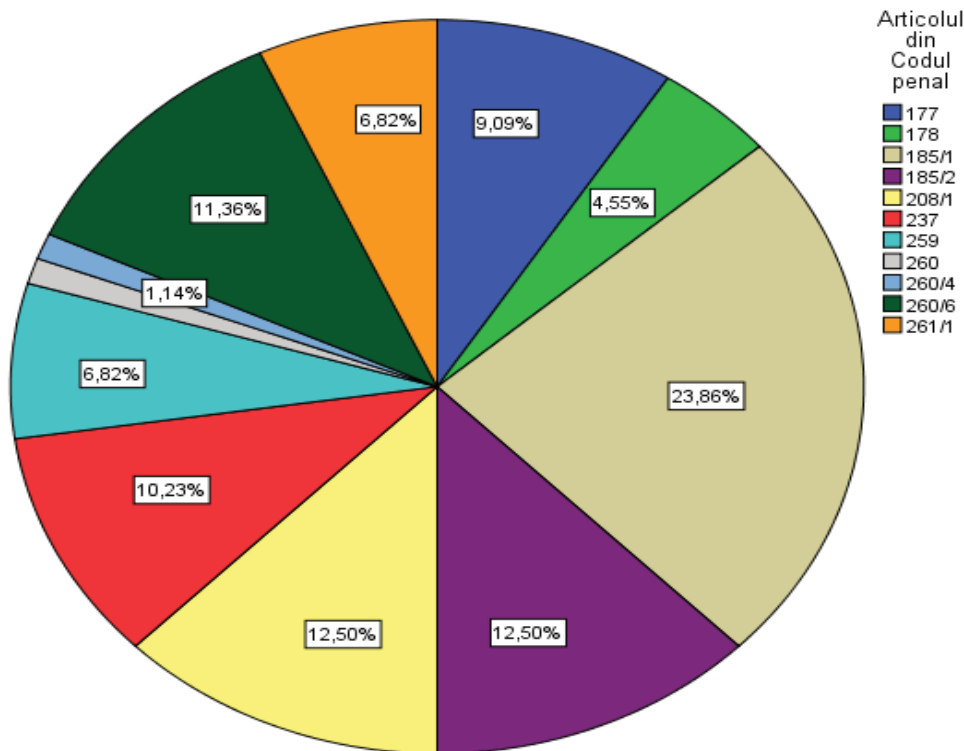
- coordonează, conduce și exercită urmărirea penală,
- dispune, în cadrul desfășurării urmăririi penale, la solicitarea organului de urmărire penală sau din oficiu, conservarea imediată a datelor informatice ori a datelor referitoare la traficul informatic, față de care există pericolul distrugerii ori alterării,
- reprezintă învinuirea, în numele statului, în instanță de judecată.

În anul 2014, a fost pornită urmărirea penală în 89 cauze din categoria respectivă, fiind un număr constant față de anii precedenți.

Evolutia cauze penale pornite 2003-2014

Numărul cauzelor penale pornite													
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Total
177	2	2	3	2	2	2	4	4	7	12	14	8	62
178	0	0	1	1	2	0	4	10	8	10	6	4	46
185/1	0	1	25	60	38	20	41	16	7	2	4	21	235
185/2	0	0	0	0	0	0	2	3	3	4	6	11	29
185/3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
208/1	0	0	0	0	0	1	1	0	4	6	15	11	38
237	8	11	6	10	8	165	20	45	32	44	17	9	375
259	0	0	0	2	2	4	2	1	0	1	5	6	23
260	0	1	1	1	0	0	0	1	3	0	1	1	9
260/1	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	4
260/3	0	0	0	0	0	0	0	3	2	3	0	0	8
260/4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
260/5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	2	0	6
260/6	0	0	0	0	0	0	1	1	3	5	11	10	31
261	0	1	3	0	2	2	1	1	1	0	0	0	11
261/1	0	1	1	1	1	0	1	3	4	2	10	6	30
Total	10	17	43	77	55	194	78	90	76	91	91	88	910

Se atestă o diminuare a numărului cauzelor penale pornite în baza art.177 din Codul penal, pe faptul încălcării inviolabilității vieții personale.

Aceste rezultate sunt generate de factorul legislativ reprezentat printr-o reglementare incertă, potrivit căruia, prevederile art.177 alin.(1) din Codul penal concurează cu prevederile art.74¹ alin. (4) din Codul contravențional.

A scăzut numărul cauzelor penale pornite în baza art.178 din Codul penal, pe faptul violării dreptului la secretul corespondenței.

A fost fixată creșterea numărului cauzelor penale privind infracțiunile împotriva proprietății intelectuale. Creșterea bruscă a cauzelor penale din categoria indicată, se datorează unui rol mai activ a titularilor de drept privind depistarea acestor infracțiuni și sesizarea organelor de drept competente.

Se atestă o scădere neesențială a cazurilor de crimă informatică în domeniul telecomunicațiilor și de pornografie infantilă.

După o creștere bruscă a cazurilor de crimă informatică în sfera de telecomunicații și pornografie infantilă în ultimii doi ani, descreșterea se datorează inclusiv activității comune de combatere și profilaxie a infracționalismului în domeniu a subdiviziunilor specializate din cadrul Procuraturii Generale, Inspectoratului General de Poliție și Serviciului de Informații și Securitate.

Statistica cauzelor penale privind criminalitatea cibernetică pentru anul 2014 este următoarea:

Art. din Codul penal	Dosare pe rol			Hotărâri				Pe rolul instanței de judecată	Sentințe	
	Pornite în 2014	Restante din 2013	Total exam-te	Suspendare art.287 ¹ CPP	Încetare	clasare	expediate în judecată		condamnări	încetări
177	8	9	17	1	-	2	4	3	3	-
178	4	8	12	3	-	1	1	1	-	-
185 ¹	21	4	25	-	1	6	6	5	2	2

185 ²	11	6	17	-	1	3	-	-	-	-
208 ¹	11	2	13	-	-	-	2	4	3	1
237	9	10	19	6	1	1	-	2	1	-
259	6	1	7	-	-	-	-	-	-	-
260	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-
260 ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
260 ⁴	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
260 ⁵	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-
260 ⁶	10	7	17	1	-	-	1	2	2	-
261 ¹	6	4	10	2	-	1	-	1	-	-
Alte categorii	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	89	53	142	13	3	15	14	19	12	3

În anul 2014 Procuratura Generală a elaborat proiecte de acte legislative, a inițiat acorduri de colaborare cu instituțiile bancare, prestatorii serviciilor internet și alte instituții interesate menite să modifice și să completeze legislația penală și de procedură penală în vederea realizării mai eficiente a prevederilor Convenției privind criminalitatea informatică.

3.9. Aportul activității speciale de investigații în combaterea criminalității

În perioada de raport organele Procuraturii au fost orientate la exercitarea sistematică a controlului executării legilor de către subdiviziunile specializate care efectuează activitatea specială de investigații și a legalității hotărârilor adoptate, controlul îndeplinirii sarcinilor, legalitatea și temeinicia pornirii, încetării dosarelor speciale, respectării drepturilor și libertăților persoanei în cadrul efectuării activității speciale de investigații.

Astfel, de către procurorii abilitați au fost verificate 157 de dosare speciale, în rezultatul cărora au fost date 43 indicații, pornite 26 de cauze penale. În scopul lichidării cauzelor și condițiilor care au favorizat comiterea încălcărilor de lege conducătorilor subdiviziunilor specializate au fost înaintate 7 sesizări.

În cadrul urmăririi penale au fost examinate 3259 de ordonanțe de începere a procedurii autorizării efectuării măsurilor speciale de investigații, au fost înaintate judecătorilor de instrucție 3210 de demersuri de autorizare a măsurilor speciale de investigație, inclusiv 1235 înaintate în baza ordonanțelor dispuse de procuror.

La începutul anului 2014 pe țară se aflau în căutare 3911 de învinuiți, inculpați și condamnați, care se eschivează de urmărirea penală, de judecată și de organele care pun în executare sentința, 98 de persoane dispărute și 60 de cadavre depistate cu identitatea necunoscută. În rezultatul măsurilor speciale de investigație au fost identificate 4157 persoane, din ele 26 dispărute, 7 cadavre din cele depistate cu identitatea necunoscută. La finele anului 2014 au rămas ca restanțe în căutare 4451 învinuiți, inculpați și condamnați, 101 persoane dispărute și 61 cadavre neidentificate.

În conformitate cu legislația în domeniu, de către procurori au fost autorizate 147 de măsuri speciale de investigații.

Capitolul IV. CONTRIBUIREA LA ÎNFĂPTUIREA JUSTIȚIEI

4.1 Reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată (Date statistice, analiza în dinamică)

Pentru anul 2014, pe întreaga dimensiune a segmentului judiciar-penal, și-au păstrat actualitatea obiectivele principale ce țin de identificarea cauzelor penale aflate pe rolul instanțelor de judecată în care persistă riscuri de pronunțare a hotărârilor de achitare sau, după caz, de încetare a procesului penal pe temeuri de reabilitare, diminuarea fenomenului negativ al tergiversării judecării cauzelor penale, intensificarea aplicabilității noilor institute procesual-penale, cum ar fi examinarea cauzelor penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, unificarea practicii de procuror la investigarea cauzelor penale de corupție, tortură, trafic de ființe umane, infracțiuni comise de persoane publice și persoane cu funcție de răspundere, ridicarea calității reprezentării învinuirii în instanțele de judecată prin promovarea unor politici penal - punitive adecvate, etc.

În perioada de raport s-a constatat o creștere a numărului cauzelor penale examinate cu pronunțarea sentinței. În această ordine de idei, menționăm, că este într-o creștere constantă pe parcursul ultimilor ani numărul sentințelor de condamnare a persoanelor, pe fundalul descreșterii pentru prima dată în ultimii ani a numărului sentințelor de încetare a procesului penal (o descreștere cu **3,4%** a sentințelor de încetare a procesului penal în raport cu perioada anului 2013), inclusiv a celor de achitare.

În cauzele penale soluționate cu sentință, au fost pronunțate hotărâri după cum urmează:

de condamnare - **8590** de sentințe în privința a **9524** de inculpați;

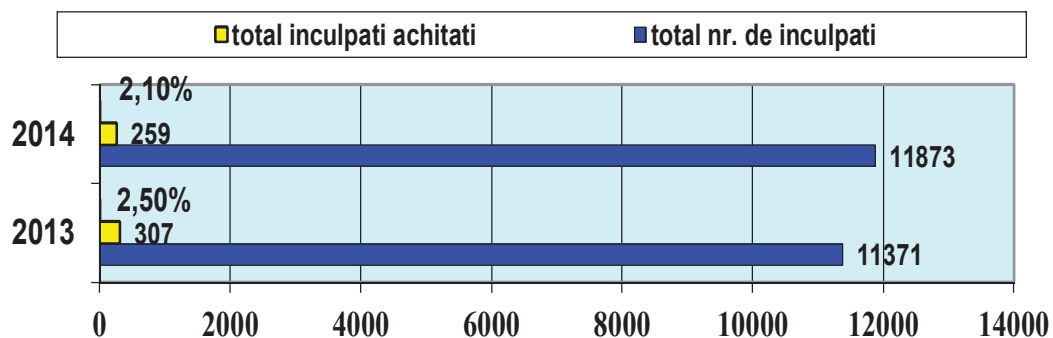
de achitare - **195** de sentințe în privința a **259** de persoane;

de încetare a procesului penal - **1658** de sentințe în privința a **2020** de inculpați;

de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical - **70** de sentințe în privința a **70** de persoane.

Din numărul total al proceselor penale încetate în instanțele de judecată – **68%** sunt axate pe motivul împăcării părților (1149 sentințe), **14 %** urmare a liberării persoanelor de răspundere penală și tragerii acestora la răspundere contravențională, **1,3%** - urmare a liberării minorilor de răspundere penală, **7%** - în legătură cu intervenirea termenelor de prescripție și **9,1 %** - din alte motive.

Din procentajul categoriilor de sentințe pronunțate în perioada de referință, în raport cu anul 2013, rezultă și o descreștere a sentințelor de achitare.

În anul 2014 cu participarea procurorilor din procuraturile de nivelul Curților de Apel (Chișinău, Bălți, Cahul) și UTA Găgăuzia, Curțile de Apel din republică au examinat în total **2988 dosare** în privința la **3439** persoane.

În ordine de apel s-au examinat **2477** cauze penale, din ele, **1055** apeluri ale procurorului în privința a **1320** inculpați, dintre care, au fost admise 600 cereri (57%) în privința a 752 persoane și respinse 455 apeluri în privința a 568 persoane.

În ordine de recurs s-au examinat 511 cauze penale, din ele, 164 dosare la recursurile procurorilor în privința a 171 persoane, dintre care, admise 130 cereri (79%) în privința a 134 inculpați și respinse 34 cereri în privința a 37 persoane.

În perioada de referință procurorii au participat la examinarea în Curtea Supremă de Justiție în ordinea art.420, 437, 452 Cod de procedură penală pe **389** cauze penale în privința a **484** persoane. Din 375 recursuri ordinare în privința a 424 persoane, au fost admise - 291, respinse - 133, iar 221 fiind examinate în ordinea art. 432 CPP - au fost declarate inadmisibile.

Pe motivul aplicării greșite a individualizării pedepsei în raport cu art.75 Cod penal, au fost examinate recursuri în privința a 277 persoane din care 179 au fost admise, iar 98 respinse. Pe motivul achitării ilegale au fost examinate 90 recursuri din care 66 au fost admise, 24 respinse. La reîncadrarea acțiunilor au fost examinate 57 recursuri din care 46 au fost admise, iar 11 respinse.

Concomitent, au fost examinate 68 recursuri în anulare, din care **66** au fost admise, iar 2 respinse

Analizând datele statistice a anului 2014 cu cele ale anului precedent, se constată că numărul recursurilor ordinare admise rămân aproximativ la același nivel comparativ cu anul 2013, cota de admitere este peste **68%**. Acest fapt denotă îmbunătățirea calității recursurilor și temeinicia lor.

Din numărul total de recursuri examinate, atât în cazurile hotărârilor de achitare, cât și celor ce țin de încadrarea acțiunilor, 82% se dispun spre rejudecare în Curțile de Apel.

În conformitate cu prevederile Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în scopul reabilitării persoanelor supuse represiunilor, în perioada de raport au fost soluționate **400** cereri de reabilitare. În baza cererilor depuse de către cetățeni au fost întocmite certificate de reabilitare în privința a **439** de persoane, cu reabilitarea acestora.

În scopul reabilitării persoanelor supuse represiunilor prin condamnări judecătorești, din oficiu, de către Procurorul General și adjuncții săi au fost declarate la Curtea Supremă de Justiție **74** recursuri în anulare împotriva hotărârilor judecătorești adoptate în privința a **85** persoane, fiind solicitată casarea acestor hotărâri, încetarea proceselor penale și reabilitarea condamnaților.

Urmare a studierii dosarelor persoanelor deținute în primii ani de după cel de al doilea Război Mondial în lagărele sovietice de filtrare, Procuratura a declarat ca victime ale represiunilor politice și reabilitat prin concluziile sale **78** de persoane.

4.2. Pedepsele penale

Pe parcursul anului 2014, datele cu privire la practica punitivă, se prezintă după cum urmează:

1867 persoane condamnate la închisoare, sau **19,6 %**;

2467 persoane condamnate la amendă, sau **25,9 %**;

2846 persoane condamnate la închisoare cu suspendare conform art. 90 Cod penal, sau **29,9 %**;

2344 persoane condamnate la muncă neremunerată, sau **24,6 %**.

Analiza efectuată a constatat, că pe parcursul anului 2014, ca și în anii precedenți instanțele de judecată au aplicat în cele mai multe cauze pedeapsa **închisorii cu suspendarea condiționată** a executării ei, în temeiul art.90 Cod penal.

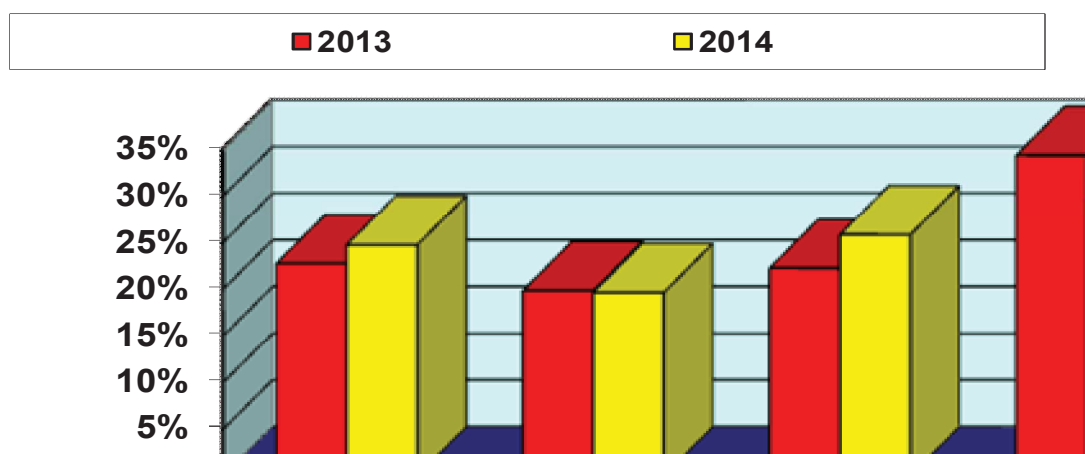
Cu toate acestea atît numărul sentințelor cît, mai cu seamă, numărul persoanelor condamnate cu suspendarea executării acesteia pentru prima dată în ultimii ani, după un trend de creștere constant a cunoscut o descreștere importantă, la nivelul persoanelor comparativ cu anul 2013 acest indice fiind diminuat cu 207 de inculpați.

Dacă în anii precedenți, tendința de creștere a numărului de cazuri în care instanțele aplicau prevederile art.90 Cod penal, se datora în mod principal creșterii numărului total al sentințelor de condamnare și a persoanelor condamnate, în anul 2014, față de anul 2013, creșterea substanțială atît a numărului sentințelor de condamnare, cît și a numărului persoanelor condamnate, a favorizat respectiv în mod substanțial creșterea numărului pedepselor reale aplicate.

Astfel, pedeapsa cu **închisoare** a fost aplicată în mai multe cazuri comparativ cu anul 2013, și anume cu 105 unități atît la nivelul sentințelor cît și la nivelul persoanelor condamnate la această categorie de pedeapsă, însă în aspect procentul acest indice este puțin mai scăzut din cauza creșterii numărului total al persoanelor condamnate. De asemenea, la aplicarea **muncii neremunerate în folosul comunității**, s-a menținut trendul de creștere din anii precedenți și în anul 2014 față de anul 2013, aplicarea acestei categorii de pedeapsă înregistrând o creștere semnificativă la nivelul sentințelor cu 266 de unități și la nivelul persoanelor cu 327 de unități. Însă cea mai mare creștere sub aspect cantitativ, în anul 2014 comparativ cu anul 2013, a înregistrat-o aplicarea pedepsei sub formă de amendă, cu 513 unități la nivelul sentințelor și 467 de unități la nivelul persoanelor condamnate.

De altfel, ca și în cazul pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, pedeapsa amenzii pe parcursul ultimilor ani, își menține constant trendul de creștere.

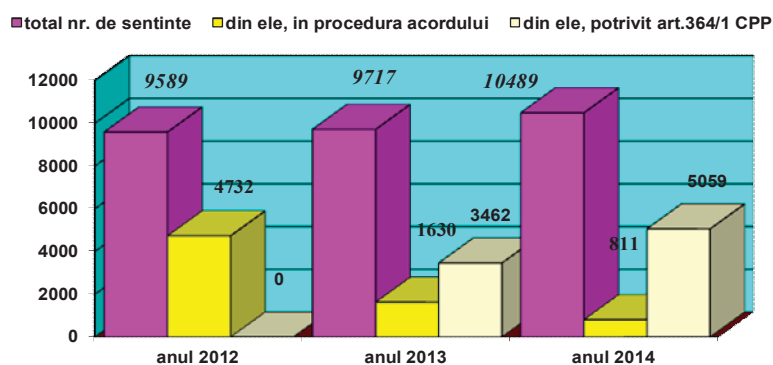
Procentajul comparativ al aplicării categoriilor de pedepse, din numărul total al persoanelor condamnate, pentru perioada anului 2014 și perioada anului 2013, se prezintă după cum urmează:

4.3. Proceduri speciale

Ca urmare a modificărilor operate în Codul de procedură penală prin includerea unui mecanism mai simplificat de examinare a cauzelor penale, considerabil s-a micșorat numărul cauzelor penale examinate în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției. Astfel, în procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției, pe parcursul anului 2014 au fost examinate doar **811** cauze penale în privința a **887** persoane, sau **7,7%** din numărul total al cauzelor penale soluționate cu sentințe.

La acest capitol însă, constatăm că, aplicabilitatea prevederilor art. **364/1** Cod de procedură penală, ca și în anul 2013 a cunoscut o evoluție spectaculoasă pe parcursul anului 2014. Astfel, în procedura prevăzută de **art.364/1** Cod de procedură penală în anul 2014, potrivit datelor statistice prezentate, au fost examinate **5059** cauze penale sau **48%** din numărul total de cauze penale examinate. Acest indicator adăugat la numărul cauzelor penale examinate în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției constituie o rată de **55,7%** din numărul total de cauze (se judecă în procedură simplificată). Aplicabilitatea institutului judecării cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală pentru perioada anului 2013 și perioada de 12 luni a anului 2014, se prezintă după cum urmează:

Organele Procuraturii urmează să mențină tendința de examinare a cauzelor penale în procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției, precum și examinarea cauzelor penale în baza probelor administrate la urmărirea penală, să aplice pe larg prevederile dreptului discreționar, urmând a se obține concentrarea eforturilor asupra calității și eficienței actului de justiție în cauzele penale de o complexitate și rezonanță sporită.

În condițiile actuale, procurorii aplicând pe larg discreția la soluționarea cauzelor penale, adoptă hotărâri definitive într-un număr tot mai mare de cauze privind infracțiuni din categoria celor ușoare sau mai puțin grave, fapt care în consecință ar determina micșorarea numărului cauzelor penale din aceste categorii, expediate în instanța de judecată, ar reduce esențial cheltuielile în vederea desfășurării proceselor penale. Concomitent, instanțele urmează să fie sesizate cu examinarea judiciară doar a cauzelor penale despre infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

4.4. Contribuirea procurorului la înlăptuirea justiției pe cauze civile

În perioada anului 2014, de către organele Procuraturii în instanțele de judecată au fost înaintate 508 acțiuni civile în valoare totală de 28 186 446 lei și au fost examinate 474 de acțiuni în valoare de 47 440 995 lei. Din numărul total al acțiunilor examinate, 383 au fost admise, valoarea acestora constituind 13.001.535 lei.

În instanța de drept comun au fost înaintate 482 acțiuni în valoare de 28 186 446 lei, fiind examinate 509 acțiuni cu valoarea acestora în mărime de 47440995 lei și au fost admise 320 de acțiuni în valoare de 13001535 lei (în scădere cu 50% față de anul 2013).

În procedura contenciosului administrativ au fost înaintate 26 cereri de chemare în judecată în vederea recunoașterii ilegalității actelor administrative, fiind examinate 237 cereri (inclusiv din anii precedenți), dintre care 63 au fost admise.

Caracterul acțiunilor civile intentate în baza cererii înaintate de procuror, sunt:

- formarea și executarea bugetului – 23 acțiuni, în valoare de 16.969.250 lei, fiind examinate 7 în valoare de 297.847 lei, dintre care au fost admise 2 acțiuni în valoare de 105.590 lei;

- protecția proprietății aflate în posesiunea exclusivă a statului – 8 acțiuni în valoare de 659.390 lei, fiind examinate și admisă o acțiune în valoare de 659.390 lei;

- perceperea sumelor în beneficiul agenților economici în al căror capital statutar statul are cota parte – 3 acțiuni în valoare de 819.888 lei, fiind examinate 4 acțiuni, valoarea acestora fiind de 430.703 lei, dintre care 2 au fost admise;

- declararea nulității actelor autorităților publice, persoanelor oficiale sau funcționarilor – 27 acțiuni, fiind examinate 28 (inclusiv din anii precedenți) în valoare de 7.949 lei și admise 8 acțiuni;

- perceperea în bugetul statului a bunurilor dobândite ilicit – au fost examinate 2 acțiuni în valoare de 4.616.479 lei;

- repararea prejudiciului de către persoanele care au comis infracțiunea – 23 acțiuni intentate în valoare de 690.535 lei, fiind examinate și admise 4 în valoare de 7.311.597 lei;

- în interesul minorilor, pensionarilor și altor persoane – 390 acțiuni intentate în valoare de 6752658 lei, fiind examinate 327 acțiuni în sumă de 4.796.064 lei, dintre care admise 249 acțiuni în valoare de 4.294.940 lei.

Comparativ cu perioada analogică anului 2013 (847 cereri în valoare de 69.003.439 lei), în perioada anului 2014 activitatea în domeniul dat a scăzut esențial în ce privește numărul acțiunilor înaintate, cât și valoarea acestora, iar aceasta este o consecință a practicii judiciare, formată începând cu anul 2013, fiind scoase de pe rol numeroase acțiuni civile inițiate la cererile procurorilor.

4.5. Domeniul contravențional

La compartimentul delictelor contravenționale urmează de menționat că, potrivit prevederilor Codului contravențional, procurorul participă la procesul contravențional în limitele competenței stabilite de Cod. Procurorul este în drept: să pornească procesul contravențional; să aplice în cazurile prevăzute de lege sancțiune contravențională; să solicite aplicarea de către instanța de judecată a unei sancțiuni

contravenționale; să participe la examinarea cauzei în instanță de judecată atunci când procesul contravențional a fost pornit de el; să verifice legalitatea acțiunilor agentului constator; să atace decizia agentului constator sau a instanței de judecată; să exercite alte drepturi prevăzute de lege

În perioada anului 2014, de către procuraturile teritoriale și specializate au fost intentate **2131** proceduri contravenționale.

Din numărul total al procedurilor contravenționale – 211 proceduri au fost examinate în instanța de judecată cu participarea procurorului, dintre care 79 proceduri au fost admise, 16 proceduri au fost respinse, iar 24 proceduri au fost încetate. Conform competenței procurorului în domeniul contravențional au fost examinate **4115** proceduri în privința a **4218** persoane, suma încasată fiind de **714.064 lei** și au fost executate 2739 hotărâri. Din numărul procedurilor contravenționale examinate, 509 au fost încetate.

De asemenea, au fost înaintate 75 contestații împotriva deciziilor agentului constator, 26 procedurii fiind admise, iar 10 proceduri au fost respinse.

Pe parcursul anului 2014, au fost înaintate 13 recursuri împotriva hotărârilor judecătorești contravenționale, dintre care – un recurs a fost admis, iar unul a fost respins.

Capitolul V. CONCLUZII

Pe parcursul anului 2014 Procuratura Republicii Moldova și-a desfășurat activitatea în contextul continuității proceselor de reformare a sistemului justiției inițiate anterior.

În perioada de raport activitatea instituției a fost axată pe realizarea activităților din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului de justiție pentru anii 2011- 2016, precum și a propriilor programe întru exercitarea atribuțiilor prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, fiind fortificată capacitatea și independența Consiliului Superior al Procurorilor și a organelor acestuia în vederea administrării eficiente a Procuraturii.

5.1. Deficiențele activității Procuraturii, generate de tergiversarea consolidării cadrului normativ

Activitatea Procuraturii, corespunderea acesteia actualelor rigori și sarcini puse în fața instituției, nu în ultimul rând depind de cadrul legislativ-normativ chemat să reglementeze anumite domenii care sunt de competența Procuraturii. Carențele cadrului normativ național condiționează oportunitatea realizării reformelor legislative și instituționale în continuare, prioritar fiind implementarea acțiunilor prevăzute de Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. În context, pentru realizarea unitară a politicii penale a statului, Procuratura Generală a elaborat și prezentat propuneri în vederea perfecționării legislației în domeniu.

Spre regret, mai multe proiecte de acte legislative elaborate de instituție în perioada de referință, urmare a unor factori de ordin subiectiv și obiectiv, nu au găsit susținere atât din partea autorităților abilitate să avizeze proiectele, cât și a Ministerului Justiției (*Guvern*), printre care:

- *proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului penal și Codului contravențional* în partea ce ține de investigarea și judecarea infracțiunilor legate de securitatea circulației rutiere,

- *proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului penal și Codului de procedură penală*, elaborat în scopul înlăturării deficiențelor conceptuale la definirea unor noțiuni, introducerea răspunderii penale pentru plângerea intenționată falsă, incriminarea depunerii declarațiilor mincinoase, a concluziei false sau a traducerilor incorecte în orice fază a procesului penal, procesului contravențional și procesului civil,

- *proiectul de lege pentru completarea Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355 din 23.12.2005*, referitor la procurorii care activează în localitățile din partea stângă a Nistrului, activitatea lor în zona de securitate prezentând un risc sporit pentru viața și sănătatea, proprietatea acestora și a membrilor familiilor lor.

Un factor de tergiversare a procesul legislativ reprezintă procedura anevoioasă de avizare și examinare a proiectelor pentru modificarea legislației. Ca exemple de tergiversare servesc:

- *proiectul de lege pentru completarea articolului 55 din Codul penal al Republicii Moldova*, elaborat întru realizarea pct.31 din Planul de acțiuni pe anii 2014-2015 privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015, pentru limitarea aplicabilității acestui articol cazurilor de cercetare judiciară a infracțiunilor de corupție și a celor conexe corupției;

-- *proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (art.6 Cod fiscal și art.244 Cod penal)*, elaborat întru realizarea subiectelor prioritare conform Deciziei Consiliului Suprem de Securitate din 15.03.2010 „Prevenirea evaziunii fiscale, combaterea firmelor fantome și restituirea nefondată a TVA”, în scopul descurajării actelor de evaziune fiscală în toate domeniile economiei naționale și sancționării prompte a infracțiunilor legate de evaziune fiscală, excluzând dubbele interpretări și sporirea eficacității constrângerii judiciare;

- *proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal* în scopul reglementării unor măsuri pentru prevenirea și combaterea producerii și traficării ilicite a substanțelor cu efecte puternice și toxice, proiect ce rezultă din obligația statului de a adopta, în baza art.4 al Convenției Europene împotriva dopajului adoptată la Strasbourg la 16.11.1989, ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr.247 din 27.11.2008, norme legale, reglementări sau măsuri administrative în scopul reducerii disponibilității, în special dispoziții vizând controlul circulației, păstrării, importării, distribuirii, vânzării, precum și utilizării în sport a agenților și metodelor de dopaj interzise, în special a steroizilor anabolizanți, (remis pentru examinare în Parlament la 22.07.2014),

- *proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului penal și Codului contravențional*, elaborat în scopul înlăturării deficiențelor la definirea unor noțiuni și asigurarea respectării echilibrului între reglementările ce țin de calificarea unor categorii de infracțiuni, precum și excluderea prevederilor care împiedică aplicarea sancțiunilor penale pentru transmiterea ilegală, a obiectelor interzise persoanelor deținute în penitenciare.

Ținând cont de cele expuse, în vederea consolidării sistemului justiției se impune întreprinderea măsurilor de:

- perfecționare a cadrului legislativ național și normativ instituțional în domeniu;
- eficientizare a procesului judiciar;
- corelare a eforturilor, inițiativelor și reformelor inițiate de actorii din sistemul justiției;
- identificarea de către autoritățile naționale a fenomenelor negative și destabilizatoare, care împiedică, tergiversează activitatea de reformare a justiției și întreprinderea măsurilor concrete în eradicarea acestora.

Capitolul VI. OBIECTIVE

Concomitent cu promovarea și implementarea reformelor preconizate în domeniile de responsabilitate ale Procuraturii Republicii Moldova, în continuare rămâne actuală și prioritară realizarea obiectivelor și întreprinderea măsurilor în vederea asigurării legalității și ordinii de drept din țară:

- sporirea eficienței activității instituției prin evaluarea calitativă a performanțelor procuraturii în ce privește exercitarea și conducerea urmăririi penale;
- identificarea și înlăturarea deficiențelor din activitatea cotidiană de procuror;
- axarea eforturilor pe cauzele penale de rezonanță;
- promovarea și implementarea principiului toleranței zero pentru manifestările de corupție în sectorul justiției;
- utilizarea procedurilor speciale, care simplifică esențial procesul penal;
- eficientizarea activității de aplicare a măsurilor asiguratorii în vederea confiscării bunurilor și recuperării prejudiciilor cauzate prin infracțiuni și a profiturilor infracționale;
- asigurarea respectării termenului rezonabil în faza prejudiciară a procesului penal și reducerea tergiversării judecării cauzelor penale în instanțele de fond și apel;
- monitorizarea activității de urmărire penală și a judecării cauzelor penale, intervenirea cu măsuri pro-active în vederea reducerii cazurilor neîntemeiate de achitare și încetare a proceselor penale;
- aplicarea procedurilor legale pentru unificarea practicii judecătorești și de urmărire penală, în special prin utilizarea institutului recursului în interesul legii;
- amplificarea procesului de comunicare a practicii CEDO procuraturilor teritoriale și specializate în scopul asigurării respectării cerințelor Convenției.

Pentru realizarea unitară a politicii penale a statului, activitatea instituției este axată în continuare pe domeniile prioritare ce vizează:

- exercitarea în mod responsabil a atribuțiilor de serviciu prin asigurarea independenței procurorilor în raport cu ierarhia procesuală;
- eficientizarea și transparența procesului de înfăptuire a justiției;
- perfecționarea legislației procesual-penale;
- realizarea consecventă a reformei instituțional-structurale a Procuraturii.